

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2018 M. TEKSTINĖ VEIKLOS ATASKAITA

Kalvarija
2019-04-01

TURINYS

TRUMPINIAI.....	3
BENDROJI DALIS.....	4
BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS.....	5-8
DOKUMENTŲ FONDAS.....	9-13
VARTOTOJŲ AP TARNAVIMAS.....	13
Vartotojai. Dokumentų išduotis.....	14-16
Renginiai	16-21
TBA. Mokamos paslaugos. Bibliotekos įvaizdžio formavimas.....	22
DARBAS SU SKAITYTOJ AIS VAIKAIS.....	23-28
INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA.....	29
Informacinis fondas.....	29-30
Kraštotyra.....	30-35
Internetas.....	35-37
METODINĖ VEIKLA.....	37-38
PERSONALAS.....	38-39
FINANSAVIMAS.....	39
Materialinė bazė.....	39-40
Bibliotekos lėšos ir išlaidos.....	40
IŠVADOS.....	40-41

TRUMPINIAI

VII – septyni
XII – dvylika
XVIII – aštuoniolika
XX – dvidešimt
d. – diena
d. d. – darbo diena
DB – duomenų bazė
dr. – daktaras
egz. – egzemplioriai
EUR – eurai
F – filialas
fiz. vnt. – fizinis vienetas
g. – gatvė
IT – informacinės technologijos
kl. – klasė
km – kilometras
kt. – kiti
kv. m. – kvadratiniai metrai
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema
LR – Lietuvos Respublika
LRT – visuomeninė Lietuvos televizija
m – metai
NBDB – Nacionalinis bibliografijos duomenų bankas
pan. – panašiai
pav. – pavadinimas
PĮ – programinė įranga
proc. – procentai
SAP – skaitytojų aptarnavimo posistemė
spec. – specialios
SVB – savivaldybės viešoji biblioteka
Švč. – švenčiausios
TAU – Trečiojo amžiaus universitetas
t.y. – tai yra
UAB – uždara akcinė bendrovė
val. – valanda
VB – viešoji biblioteka
Vyr. – vyriausia
VŠĮ – viešoji įstaiga

BENDROJI DALIS

2018-ieji – ne tik Lietuvos atkūrimo šimtmečio, Sąjūdžio, Vydūno, Simono Daukanto bet ir intensyvių bei didelių permainų metai Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai. Savivaldybės Taryba sausio 25 d. sprendimu Nr. T-6 pakeitė bibliotekos nuostatus, panaikindama Mockų filialą. Vasario 15 d. pakeistieji nuostatai užregistruoti Juridinių asmenų registre. Vasario 23 d. direktorės įsakymu likviduotas minėtas filialas, nauja redakcija patvirtinta bibliotekos struktūra. Pastarąja vadovaujantis, 2018 m. viešosios bibliotekos funkcijas vykdė tik 10 filialų ir viešoji biblioteka.

Dar neužbaigus Mockų filialo likvidavimo darbų, reikėjo operatyviai ieškoti laikinų patalpų viešosios bibliotekos veiklai, projekto „**Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams**“ įgyvendinimo metu. Gegužės mėnesį sudaryta sutartis, kuria vadovaujantis, nuo birželio 1 d. bibliotekos veikla jau tęsiama patalpose (145 kv. m.), esančiose Vilniaus g. 2.

Ataskaitiniais metais Viešosios bibliotekos adresas pasikeitė, bet pagrindinės veiklos rūšys liko tos pačios: bibliotekų ir archyvų veikla, kultūrinis švietimas, kitas mokymas, kitas, niekur kitur nepriskirtas, švietimas, kūrybinė, fotokopijavimo, dokumentų rengimo ir kita specializuota įstaigai būdingų paslaugų veikla, leidybinė veikla. Kodas Juridinių asmenų registre 188208265.

Biblioteka 2018 m. veiklą vykdė vadovaudamasi Kalvarijos savivaldybės 2018-2024 m. strateginiu plėtros planu, Kalvarijos savivaldybės 2018-2020 m. strateginiu veiklos planu, tarybos 2018 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T-50 „Dėl Kalvarijos savivaldybės 2018 m. biudžeto tvirtinimo“ patvirtintas savivaldybės (taip pat ir bibliotekos) 2018 m. biudžetas, reglamentavo įstaigos finansinę veiklą.

Bibliotekos tikslai ir veiklos kryptys nustatomi atsižvelgiant į Kalvarijos savivaldybės ilgalaikės veiklos strategiją. Įgyvendindama savivaldybės „Kultūros, sporto ir bendruomeninės veiklos plėtros programą“ (kodas 02) biblioteka siekė sudaryti palankias sąlygas gyventojų švietimui ir saviugdai, užtikrino prieigą prie interneto kaimo vietovėse, kaupė krašto gyventojų poreikius atitinkantį dokumentų fondą ir jį populiarino, mokė gyventojus naudotis informacinėmis technologijomis socialinėms ir visuomeninėms reikmėms, dalyvavo įvairioje projektinėje veikloje.

Dėl antrajame metų ketvirtyje prasidėjusios pastato renovacijos reikėjo keisti ne tik bibliotekos adresą, bet ir koreguoti visą bibliotekos veiklą. Didžioji dalis knygų, kitų leidinių laikinai tapo neprieinami vartotojams. Dėl sumažėjusio patalpų ploto keitėsi ir kita bibliotekos veikla, sumažėjo teikiamų paslaugų, kompiuterizuotų darbo vietų skaičius (iš 16 kompiuterizuotų darbo vietų liko 3). Ne visi plane numatyti renginiai, darbai buvo įvykdyti.

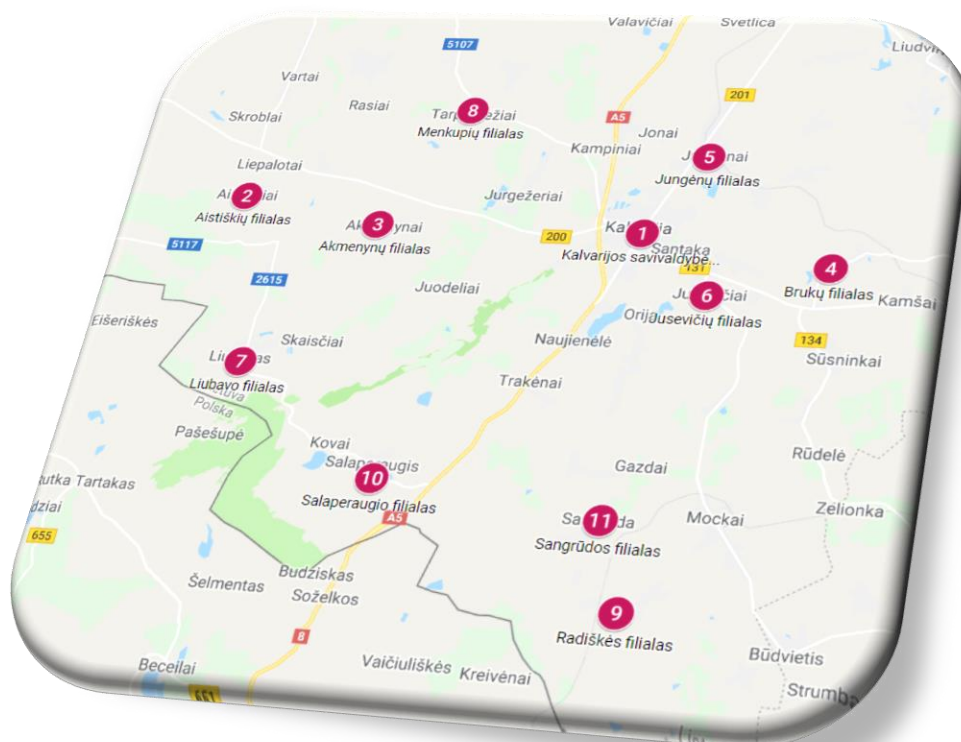
BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

Bibliotekų tinklas

2018 m. bibliotekų tinklas Kalvarijos savivaldybėje pasikeitė. Bibliotekų skaičius 2019 metų pradžiai iš viso – 11:

- viešoji biblioteka – 1;
- kaimo filialų – 10.

1 žemėlapis. Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklas

Pokyčiai

2018 m. likvidavus Mockų filialą, keitėsi kaimo bibliotekų aptarnaujami mikrorajonai.

Pagal 2017-2018 m. deklaruotą gyvenamąją vietą Kalvarijos savivaldybės aptarnaujamuose mikrorajonuose 1-oje lentelėje pateiktas gyventojų skaičius mieste ir seniūnijose. Palyginti su 2017 metų duomenimis savivaldybėje sumažėjo 903 gyventojais (žiūrėti 1 lentelę).

I lentelė. Gyventojų skaičius pagal seniūnijas

Eil. Nr.	Bibliotekos pavadinimas	Filialo Nr.	Gyventojų skaičius	
			2018 m.	2017 m.
1.	Viešoji biblioteka	1	4767	4938
Akmenynų seniūnija				
2.	Aistiškių filialas	2	380	416
3.	Akmenynų filialas	3	376	395
Kalvarijos seniūnija				
4.	Brukų filialas	4	779	745
5.	Jungėnų filialas	5	1369	1623
6.	Jusevičių filialas	6	1152	1368
7.	Menkupių filialas	8	561	658
Liubavo seniūnija				
8.	Liubavo filialas	7	385	391
9.	Salaperaugio filialas	11	352	354
Sangrūdų seniūnija				
10.	Mockų filialas	9	likviduotas	412
11.	Radiškės filialas	10	477	413
12.	Sangrūdų filialas	12	830	618
Iš viso Kalvarijos savivaldybėje:			11428	12331

Prieiga ir darbo laikas

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, įgyvendinant patalpų renovavimo projektą, 2018 m. buvo perketa į laikinas patalpas, esančias Vilniaus g. 2, Kalvarija, kurios šiek tiek nutolusios nuo miesto centro ir yra nepatogioje lankytojams (ypač senjorams) vietoje. Artimiausia biblioteka – Kalvarijos gimnazijos. Nuotolis nuo viešosios bibliotekos iki gimnazijos bibliotekos – 1,4 km.

Kaimo bibliotekos įkurtos gyvenviečių centruose. Aistiškių, Akmenynų, Jungėnų, Liubavo, Radiškės, Sangrūdų filialų patalpos yra antrame aukšte. Tai apsunkina vyresnio amžiaus ir neįgalių gyventojų patekimą į biblioteką.

Bibliotekos darbo laikas vartotojams sudarytas, atsižvelgiant į kiekvieno aptarnaujamojo mikrorajono ypatumus ir poreikius.

2018 m. viešoji biblioteka suaugusiuosius vartotojus aptarnavo 251 d. d., 2002 val., pirmadieniais-penktadieniais nuo 10.00-18.00 val. (*nurodytas skaitytojų aptarnavimo laikas*), šeštadieniais nuo 9.00-16.30 val. Vartotojus vaikus – 221 d. d., 1765 val., pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 10.00-18.00 val., penktadieniais nuo 10.00-16.45 val. (*nurodytas skaitytojų aptarnavimo laikas*).

Ataskaitiniais metais vidutiniškai per metus vienas filialas, aptarnaujantis vartotojus visą darbo dieną, išdirbo 209 d. d., 1731,2 val. (Aistiškiai – 195 d. d., 1560 val.; Jungėnai – 226 d. d., 1808 val.; Jusevičiai – 207 d. d.; 1650.45 val.; Radiškė – 231 d. d., 2146.30 val.; Sangrūda – 187 d. d. – 1490.45 val.). Nepilną darbo dieną – 219 d. d., 1135 val. (Akmenynai – 226 d. d., 1350.15 val.; Brukai – 232 d. d., 1386.45 val.; Liubavas – 202 d. d., 1205.3 val.; Menkupiai – 203 d. d., 809 val.; Salaperaugis – 233 d. d., 922 val.). Šeštadieniais skaitytojus aptarnauja Akmenynų, Brukų, Jusevičių, Liubavo, Radiškės ir Sangrūdų bibliotekos.

Bibliotekos struktūra

Direktoriaus 2018 metų vasario 23 d. įsakymu Nr. V-2 patvirtinta SVB struktūra (žiūrėti 1 schemą).

1 schema. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos struktūra

Nestacionarinis aptarnavimas:

- bibliotekinių punktų skaičius – nėra;
- bibliobusų skaičius – nėra;
- knygnešių skaičius – 133.

Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus žmonių aptarnavimas.

2018 m. savivaldybėje gyveno apie 3502 neįgalus (~ iš viso – 1500; iš jų: mieste ~ 700, kaimuose ~ 800) ir senyvo (iš viso – 2002; iš jų: mieste – 789, kaimuose – 1213) amžiaus gyventojai. Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybėje pastebimas ypač išaugęs 65-85 amžiaus grupės gyventojų skaičius. Lyginant su 2017 m., neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų padaugėjo ~ 658 asmeniu. 2018 m. namuose buvo aptarnauta **133** (2017 m. – 142) šios amžiaus grupės vartotojai, t.y. 2,6 %. Patirtis rodo, kad tokių skaitytojų yra ženkliai daugiau ir juos aptarnauja jų šeimos nariai, imdami knygas savo vardu. Per metus senjorams ir neįgaliesiems išduota **4387** fiz. vnt. dokumentų. Spaudinius jiems nešė **73** knygnešiai (žiūrėti 2 lentelę).

2 lentelė. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus žmonių aptarnavimas

Bibliotekos pavadinimas	Neįgaliųjų ir senyvo gyventojų skaičius		Namuose aptarnaujamų neįgaliųjų gyventojų skaičius		Namuose aptarnaujamų senyvo gyventojų skaičius		Metinė dokumentų išduotis		Knygnešių skaičius	
	Metai									
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
VB	1489	1324	5	1	9	12	851	722	25	20
Aistiškiai	90	94	4	4	8	6	240	162	5	5
Akmenynai	121	110	3	3	10	14	360	300	5	8
Brukai	98	48	8	8	40	40	700	800	14	14
Jungėnai	455	129	3	4	10	12	380	435	4	5
Jusevičiai	394	361	5	5	5	6	273	291	3	4
Liubavas	178	175	0	0	5	4	110	90	5	4
Menkupiai	232	234	0	0	0	0	0	0	0	0
Radiškė	184	152	1	1	5	5	156	133	3	3
Salaperaugis	83	36	2	2	2	3	633	698	3	4
Sangrūda	178	117	2	2	6	9	684	465	6	10
SVB sistema	~ 3502	~2844	33	30	100	112	4387	4119	73	78

Kalvarijos viešoji biblioteka bendradarbiauja su Kalvarijos socialinės globos namais. 2018-aisiais šių namų gyventojai buvo pakviesti į balandžio 23-iosios dienos (Pasaulinė knygos ir autorių teisių diena) organizuotą popietę „**Rašto ir knygos istorija**“. Susitikimo dalyviai apžiūrėjo bibliotekos knygų fondus, klausėsi pasakojimų apie rašto ir knygos evoliuciją nuo pirmųjų piešinių urvuose iki šiuo laikmečiu leidžiamų knygų. Popietės metu buvo diskutuojama kaip gimsta knygos, kas yra autorinės teisės.

DOKUMENTŲ FONDAS

Dokumentų fondo būklė

Bibliotekos dokumentų fondą sudaro viešosios bibliotekos ir 10 kaimo bibliotekų dokumentų fondai.

2019 m. sausio 1 d. Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fonduose sukaupta **91633** fiz. vnt. dokumentų, **40348** pav., iš jų: filialuose - **64132** fiz. vnt., **17531** pav., viešojoje bibliotekoje (toliau – VB) – **27501** fiz. vnt., **24634** pav. Fondo apimtis per 2018-uosius sumažėjo **12161** fiz. vnt. (13 %).

Kalvarijos SVB sistemoje grožinės ir šakinės literatūros fondų sudėtį žiūrėti 3 lentelėje.

3 lentelė. Bibliotekų sistemos grožinės ir šakinės literatūros fondas

Eil. Nr.	Pavadinimas	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Iš viso (fiz. vnt.)
		(fiz. vnt.)	%	(fiz. vnt.)	%	
1	Viešoji biblioteka:	14776	54	12725	46	27501
	- Suaugusiųjų skaitytojų abonementas	9968	47	11404	53	21372
	- Vaikų abonementas	4808	78	1321	22	6129
2	Filialai	40897	64	23235	36	64132
Iš viso SVB sistemoje:		55673	61	35960	39	91633

Filialuose ir VB vaikų abonemento fonduose sukaupta didesnė grožinės literatūros dalis. Viešosios bibliotekos dokumentų fondo šakinė literatūra sudaro 53 % viso fondo, grožinė – 47 %.

2019 m. pradžiai Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų fonduose pagal dokumentų rūšis sukaupta: **76694** fiz. vnt. spaudinių, **13198** fiz. vnt. periodinių leidinių (laikraščių, žurnalų), **755** fiz. vnt. serialinių leidinių, **703** fiz. vnt. garsinių dokumentų (garsiniai, regimieji, mišrūs garsiniai regimieji), **126** fiz. vnt. spausdintinių natų, **157** fiz. vnt. kitų dokumentų (žiūrėti 4 lentelę) .

4 lentelė. Bibliotekų sistemos leidinių fondas pagal dokumentų rūšis

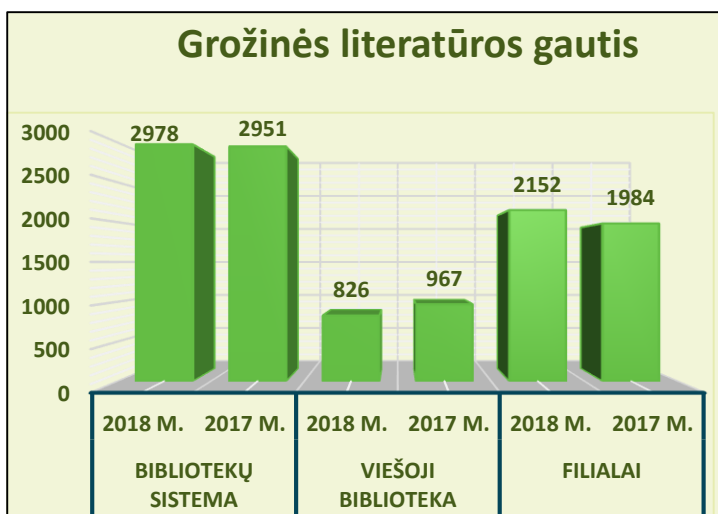
Eil. Nr.	Dokumentų rūšys	Fondo dydis pagal dokumentų rūšis		
		2018 m.	2017 m.	skirtumas
1.	Spaudiniai	76694	89081	<12387
2.	Serialiniai leidiniai (periodika, tęstiniai)	13953	13801	>152
3.	Garsiniai dokumentai (garsiniai, regimieji, mišrūs regimieji)	703	664	>39
4.	Spausdintinių natų	126	131	<5
5.	Kiti dokumentai. Iš jų:	157	117	>40
	▪ vaizdiniai	4	10	<6
	▪ kartografiniai	4	3	>1
	▪ duomenų bazės fizinėse laikmenose	10	10	0
	▪ kiti skaitmeniniai dokumentai fizinėse laikmenose	52	48	>4
▪ trimačiai	87	46	<41	

Gausiausia dokumentų rūšis – spaudiniai. Palyginus ataskaitinius metus su 2017-aisiais, šių leidinių skaičius fonduose ženkliai sumažėjo. Įtakos spaudinių mažėjimui turėjo 2018 m. likviduotas Mockų filialas, kurio didesnė dokumentų fondo dalis buvo nurašyta (4604 fiz. vnt.), likusi (865 fiz. vnt.) – perduota viešajai bibliotekai ir jos filialams.

Aprūpinimas dokumentais

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos dokumentų apskaitą, dokumentų fondų gavimą, nurašymą ir tvarkymą organizavo Komplektavimo ir dokumentų tvarkymo skyrius. Per metus paruošta **323** dokumentų siuntos: **71** – viešajai bibliotekai, **252** – filialams.

2018 m. iš viso gauta **6840** fiz. vnt. dokumentų, **1655** pav. Iš jų: filialuose – **4497** fiz. vnt. dokumentų, **591** pav., viešojoje bibliotekoje – **2343** fiz. vnt. dokumentų, **1148** pav.

1 diagrama. Grožinės literatūros gautis

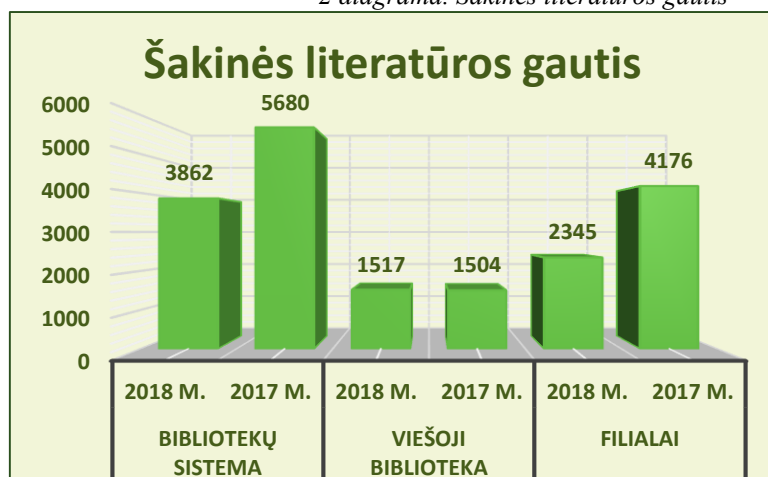
Ataskaitiniais metais vienam vartotojui teko 1,6 naujų dokumentų (2017 m. – 2,3); VB – 1,4 (2017 m. - 1,7); filialuose – 1,7 (2017 m. – 2,7) naujų dokumentų.

2018 m. į sistemos bibliotekų dokumentų fondus gauta **2978** fiz. vnt. grožinės literatūros. Iš jų **2152** fiz. vnt. filialuose; **826** fiz. vnt. viešojoje bibliotekoje.

2 diagrama. Šakinės literatūros gautis

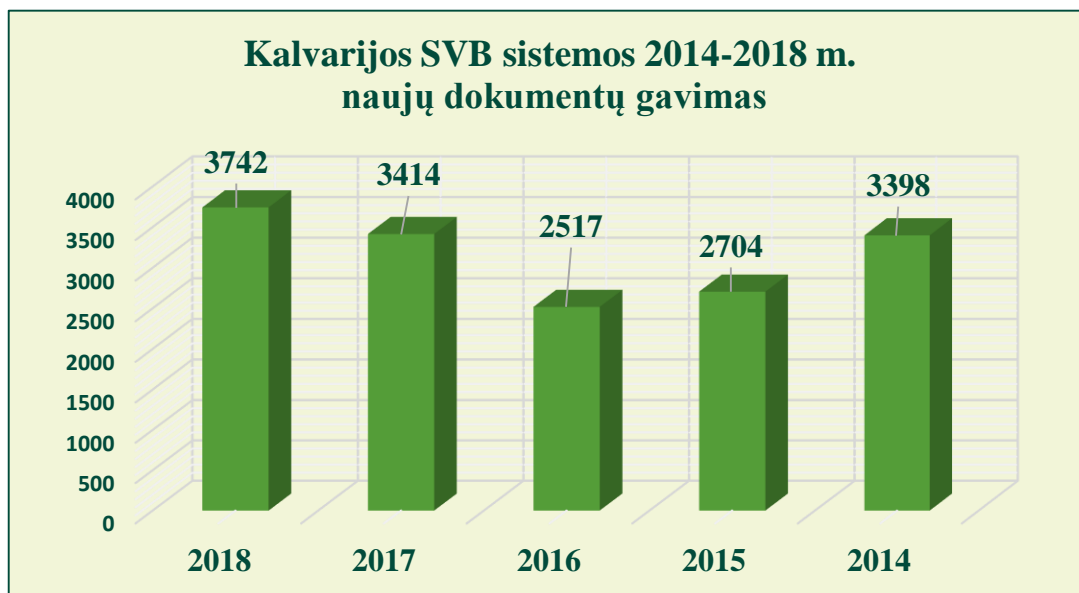
Šakinės literatūros gauta **3862** fiz. vnt. Iš jų: filialuose – **2345** fiz. vnt., viešojoje bibliotekoje – **1517** fiz. vnt. 2018 m. vienam filialui grožinės literatūros vidutiniškai teko **215** fiz. vnt. šakinės – vidutiniškai **235** fiz. vnt.

2018 m. fonduose naujų dokumentų gautis sudarė 7 % (6840 fiz. vnt.) viso esamo fondo (91633 fiz. vnt.). Kultūros ministerija 2018 m. vienam gyventojui naujų leidinių įsigijimui skyrė 1,2 Eur (Bendra suma 14 830,00 Eur). Kalendoriniais metais dokumentai buvo įsigyti tiesiogiai iš leidyklų: UAB „Alma littera sprendimai“, UAB „Baltų lankų“ leidyba, UAB „BALTO trader“, K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“, UAB „JOTEMA“, UAB „Nieko rimto“, UAB „Patogu pirkti“, UAB „Sofoklis“, UAB „Svajonių knygos“, VŠĮ „Terra Publikca“, UAB „TYTO ALBA“, UAB VIPsupply (Obuolys), UAB „Vagos prekyba“.

Kultūros ministerijos skirtos lėšos dokumentams įsigyti didėjo palaipsniui. 2014-2015 m. buvo gauta apie 11700 Eur (2014 m. – 11660 Eur, 2015 m. – 11692 Eur); 2016-2017 m. – apie 13500 Eur (2016 m. – 13404 Eur, 2017 m. – 13512 Eur); 2018 m. – 14830 Eur. Per penkerius metus finansavimas padidėjo 3170 Eur. Nuo 2014 m. ženkliai brango leidinių kainos, todėl 2015-2016 m. buvo įsigyta mažiau dokumentų (žiūrėti 3 diagramoje).

3 diagrama. Bibliotekų sistemos dokumentų gautis

Lietuvos kultūros tarybos užsakymu 2018 m. gauta 798 fiz. vnt. už 3261,28 Eur nemokamų dokumentų (gavimo šaltinis - įvairūs tiekėjai). Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“ bibliotekoms pristatė 297 fiz. vnt. knygų 9 pav. už 248,76 Eur. 2018 m. Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga UAB „Koncerno grupė“ VB vartotojams padovanojo 42 tomų knygų seriją „Lietuvių literatūros lobynas. XX amžius“. Nemažai leidinių dovanojo ir Kauno apskrities viešoji biblioteka. Iš viso padovanota 198 fiz. vnt. spaudinių už 218,67 Eur. Ataskaitiniais metais vietoj skaitytojų pamestų leidinių priimta 37 fiz. vnt. už 113,20 Eur. Iš savivaldybės biudžeto lėšų įsigyta 39 fiz. vnt. 18 pav. trimačių dokumentų.

2018 m. prenumeruojamų periodinių leidinių gauta **2301** fiz. vnt. Iš Kalvarijos savivaldybės biudžeto lėšų periodikos užsakymui buvo skirta 4582,27 Eur. (2017 m. – 4985,09 Eur), tai 402,82 Eur mažiau nei 2017 m.

5 lentelė. Prenumeruojamos periodikos gavimas

Pavadinimas	Gauta periodinių leidinių fiz. vnt.	Iš jų pagal mokslo šakas	
		Šakinė lit.	Grožinė lit.
Viešoji biblioteka	630	573	57
Filialai	1671	1571	100
SVB sistema	2301	2144	157

2018 m. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas skyrė savivaldybės bibliotekoms 67 pav. periodinių leidinių. Iš jų 10 laikraščių pav. ir 57 žurnalų pav. Per metus buvo gauta 665 fiz. vnt. nemokamų periodinių leidinių. 6 lentelėje pateikta bendra mokamų ir nemokamų periodinių leidinių gautis per metus.

6 lentelė. Gautų mokamų ir nemokamų periodinių leidinių fondas

Pavadinimas	Mokami ir nemokami periodiniai leidiniai (fiz. vnt.)	Iš jų.			
		Žurnalų		Laikrasčių	
		Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
Viešoji biblioteka	883	868	98%	15	2%
Filialai	2084	2056	99%	28	1%
SVB sistema	2967	2924	99%	43	1%

Dokumentų nurašymas

2018 m. buvo nurašyta 13532 fiz. vnt. (2017 m. – 11584 fiz. vnt.) dokumentų, filialuose – 6910 fiz. vnt. (2017 m. – 9378 fiz. vnt.), VB - 6622 fiz. vnt. (2017 m. – 2206 fiz. vnt.) (žiūrėti 7 lentelę).

7 lentelė. Dokumentų nurašymas

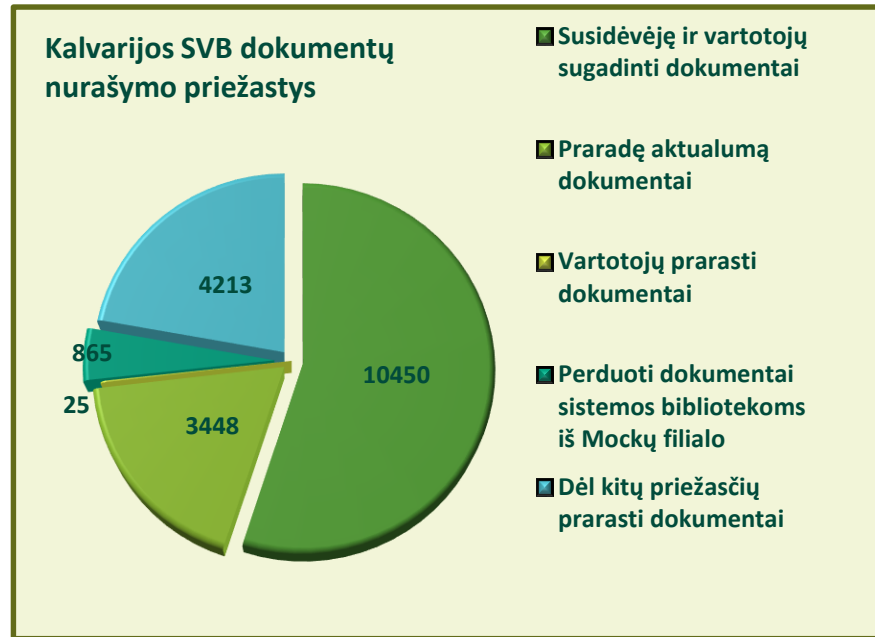
Eil. Nr.	Bibliotekos pavadinimas	Nurašomų dokumentų skaičius								Skirtumas (>,< nei 2017 m.)
		2018				2017				
		Iš viso	Iš jų:			Iš viso	Iš jų:			
			Knygos	Periodika	Kt.		Knygos	Periodika	Kt.	
1.	Viešoji biblioteka	3797	2860	873	64	656	416	240	0	>3141
2.	Vaikų sk.	2825	2661	158	6	1550	575	970	5	>1275
3.	Aistiškiai	393	128	265	0	301	119	182	0	>92
4.	Akmenynai	410	188	222	0	573	317	256	0	>93
5.	Brukai	316	210	106	0	540	294	246	0	<224
6.	Jungėnai	451	271	180	0	628	314	314	0	<177
7.	Jusevičiai	629	272	356	1	1010	493	515	2	<381
8.	Liubavas	364	143	219	2	1157	950	207	0	<793
9.	Menkupiai	101	0	101	0	3975	3851	124	0	<3874
10.	Mockai (likviduotas)	X	X	X	X	255	32	223	0	X
11.	Radiškė	370	157	213	0	322	116	206	0	>48
12.	Salaperaugis	3426	3294	132	0	185	131	54	0	>3241
13.	Sangrūda	450	217	233	0	432	148	284	0	>18
Iš viso SVB sistemoje:		13532	10404	3055	73	11584	7756	3821	7	>1948

Ataskaitiniais metais 9 filialuose (išskyrus Menkupių biblioteką) - baigti rekataloguoti dokumentų fondai. Atlikdami šį darbą, bibliotekininkai kruopščiai atrinko nurašymui senus, neskaitomus, susidėvėjusius, drėgmės pažeistus leidinius.

2018 m. bibliotekų sistemos dokumentų fonduose pagal dokumentų rūšis daugiausia nurašyta knygų. Periodinių leidinių nurašyta 186 fiz. vnt. mažiau nei 2017-aisiais.

Nurašymo priežastis iliustruoja 4 diagrama.

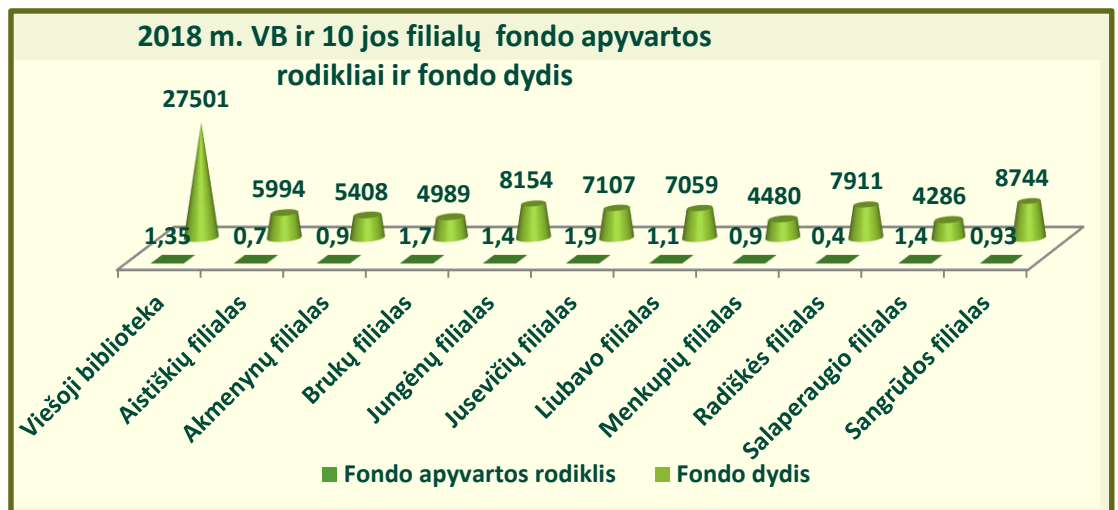
4 diagrama. Nurašymo priežastys

Fondo panaudojimas

2018 m. Kalvarijos savivaldybės bibliotekų bendras fondo apyvartos rodiklis buvo 1,2 (2017 m. – 1,1).

5 diagrama. Fondo dydis ir fondo apyvartos rodikliai

VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

2018 m. buvo sutelkta 32 % (2017 m. 30 %) savivaldybės gyventojų: 30 % (2017 m. – 29 %) viešojoje bibliotekoje, 33 % (2017 m. – 30%) filialuose. Bendras vartotojų skaičius viešosiose bibliotekose 2018 m. - 3668 (2017 m. – 3678), t.y. 10 vartotojų mažiau nei pernai. Kalendoriniais metais viešosios bibliotekos paslaugomis naudojosi 1451 vartotojas (2017 m. – 1433), t.y. 18 vartotojų daugiau nei praėjusiais metais. Filialuose užregistruota 2217 vartotojų (2017 m. – 2245), t.y. 28 vartotojais sumažėjo.

Vartotojai

8 lentelė. Vartotojų sudėtis

Vartotojų grupės	Viešoji biblioteka	Filialai	Iš viso	Viešoji biblioteka	Filialai	Iš viso	Skirtumas
	2017 m.			2018 m.			
Iki VII kl. moksleiviai	301	662	963	301	420	721	-242
VIII-XII kl. moksleiviai	256	271	527	239	462	701	+174
Studentai	70	74	144	63	65	128	-16
Tarnautojai	234	253	487	238	293	531	+44
Darbininkai	110	232	342	123	271	394	+52
Ūkininkai		60	60		59	59	-1
Pensininkai	131	304	435	133	299	432	-3
Bedarbiai	172	240	412	193	236	429	+17
Kiti	51	149	200	56	112	168	-32
Dirbantieji ir besimokantys	6	0	6	4	0	4	-2
Darbuotojai	19	0	19	18	0	18	-1
Virtualūs	15	0	15	16	0	16	+1
Neįgalieji	68	0	68	67	0	67	-1
Iš viso SVB sistemoje	1433	2245	3678	1451	2217	3668	-10

2018 m. Kalvarijos bibliotekų sistemoje vartotojų mažėjimas pastebimas grupėje „Iki VII kl. moksleiviai“. Ataskaitiniais metais užregistruota 721 vartotojas (2017 m. – 963), t.y. 242 mažiau nei praėjusiais metais. Viešojoje bibliotekoje vaikų vartotojų skaičius nekito (301). Ypatingai didelis vaikų vartotojų sumažėjimas užfiksuotas filialuose: 2018 m. užregistruota 420 vartotojų (2017 m. – 662), t.y. 242 vartotojais mažiau. Bibliotekos sistemoje, grupėje „VIII-XII kl. moksleiviai“ ataskaitiniais metais užregistruota 701 (2017 m. – 527) vartotojas, t.y. 174 vartotojais daugiau lyginant su 2017 m.

Vartotojų apsilankymas

2018 m. savivaldybės viešosiose bibliotekose vartotojai apsilankė 61148 (2017 m. – 74833) kartus, t.y. 13685 apsilankymais mažiau nei 2017 m. Viešojoje bibliotekoje vartotojai lankėsi 20227 kartus (2017 m. – 28759), t.y. 8532 apsilankymais mažiau nei praėjusiais metais. Tokiam ženkliai sumažėjimui įtakos galėjo turėti viešosios bibliotekos renovacija: biblioteka buvo laikinai iškelta į vartotojams strategiškai nepatogią vietą, nutolusią nuo miesto centro.

Filialuose 2018 m. vartotojai apsilankė 40921 kartą (2017 m. – 46074), t.y. 5153 apsilankymais mažiau nei ankstesniais metais. Apsilankymų skaičiaus sumažėjimas užfiksuotas visuose filialuose, tačiau didžiausias – Jungėnų filiale: 6215 lankytojai (2017 m. – 8223), t.y. 2008 lankytojais mažiau nei praėjusiais metais.

2018 m. bibliotekų sistemoje bendras lankomumas – 16 (2017 m. – 20), viešojoje bibliotekoje – 14 (2017 m. – 20), filialuose – 18 (2017 m. – 20).

9 lentelė. Lankytojų skaičius

	Suaugusieji lankytojai		Lankytojai vaikai		Iš viso lankytojų	
	Metai					
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Viešoji biblioteka	21546	13529	7213	6698	28759	20227
Filialai	24937	21562	21137	19359	46074	40921
SVB sistema	46483	35091	28350	26057	74833	61148

Dokumentų išduotis vartotojams

Bibliotekos sistemoje ataskaitiniais metais vartotojams išduota 109061 fiz. vnt. (2017 m. – 116301 fiz. vnt.) dokumentų, t.y. 7240 fiz. vnt. mažiau nei pernai. Iš jų: į namus – 86562 fiz. vnt. (2017 m. – 92864 fiz. vnt.), vietoje – 22499 fiz. vnt. (2017 m. – 23437 fiz. vnt.).

10 lentelė. Dokumentų išduotis

	Išduotis į namus (fiz. vnt.)		Išduotis vietoje (fiz. vnt.)		Iš viso išduota (fiz. vnt.)	
	Metai					
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Viešoji biblioteka	27102	26196	10111	10903	37213	37099
Filialai	65762	60366	13326	11596	79088	71962
SVB sistema	92864	86562	23437	22499	116301	109061

2018 m. viešojoje bibliotekoje dokumentų išduotis sumažėjo 114 fiz. vnt., filialuose ženkliausiai sumažėjo Jungėnų bibliotekoje. Tikėtina, kad išduoties sumažėjimą bibliotekose lėmė: mažėjantis gyventojų skaičius, darbuotojų ligos, Mockų filialo panaikinimas ir kt.

11 lentelė. Išduotis pagal dokumentų rūšis

	Knygos ir brošiūros (fiz. vnt.)		Periodika (fiz. vnt.)		Kiti leidiniai (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	
	Metai							
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Viešoji biblioteka	19181	18315	16168	16685	1864	2099	37213	37099
Filialai	38874	38480	38519	32652	1695	830	79088	71962
SVB sistema	58055	56795	54687	49337	3559	2929	116301	109061

2018 m. vartotojai pagal dokumentų rūšis pasiskolino iš bibliotekos fondų:

- Knygų ir brošiūrų 1260 fiz. vnt. mažiau nei praėjusiais metais. Iš jų: viešojoje bibliotekoje 866 fiz. vnt., filialuose 394 fiz. vnt.
- Periodinių leidinių 5350 fiz. vnt. mažiau nei 2017 m. Iš jų: viešojoje bibliotekoje 517 fiz. vnt. daugiau nei pernai, filialuose – 5867 fiz. vnt. mažiau nei pernai.
- Kitų leidinių 630 fiz. vnt. mažiau nei praėjusiais metais. Iš jų: viešojoje bibliotekoje padidėjo 235 fiz. vnt., filialuose 865 fiz. vnt. išduotis sumažėjo.

2018 m. bibliotekų sistemoje knygų ir brošiūrų išduotis sudarė 52 % bendros išduoties (2017 m. – 50%), viešojoje bibliotekoje – 49 % (2017 m. – 51%), filialuose – 53 % (2017 m. – 49%). Periodikos išduotis ataskaitiniais metais bibliotekų sistemoje sudarė 45 % bendros išduoties (2017 m. – 47%), viešojoje bibliotekoje – 45 % (2017 m. – 43 %), filialuose – 46 % (2017 m. – 49 %).

2018 m. kitų leidinių išduotis savivaldybės viešosiose bibliotekose sudarė 3 % bendros išduoties (2017 m. – 3 %), viešojoje bibliotekoje – 6 % (2017 m. – 5%), filialuose – 1 % (2017 m. – 2%).

12 lentelė. Dokumentų išduotis

	Grožinė literatūra (fiz. vnt.)		Šakinė literatūra (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	
	Metai					
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Viešoji biblioteka	16150	15661	21063	21438	37213	37099
Filialai	37650	36762	41438	35200	79088	71962
SVB sistema	53800	52423	62501	56638	116301	109061

Ataskaitiniais metais bibliotekų sistemoje grožinės literatūros išduotis sudarė 48 % bendros išduoties (2017 m. – 46%): viešojoje bibliotekoje – 42 % (2017 m. – 43%), filialuose – 51 % (2017 m. – 48 %).

Šakinės literatūros išduotis ataskaitiniais metais viešosiose bibliotekose sudarė 52 % bendros išduoties (2017 m. – 54%), viešojoje bibliotekoje – 58 % (2017 m. – 57 %), filialuose – 49 % (2017 m. – 52 %).

Renginiai

2018-ieji Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu paskelbti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio metais: tiek viešojoje bibliotekoje, tiek jos filialuose buvo organizuojami šiai progai atminti įvairaus formato renginiai: parodos, pristatymai, popietės, susitikimai.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka ir jos filialai organizavo 548 renginius (žiūrėti 13 lentelę), kuriuose sulaukė 4681 lankytojo. Tai sudarė 8 % visų bibliotekos lankytojų (2017 m. – 6 %). Vyko 53 edukaciniai renginiai. Juose dalyvavo 554 lankytojai. Tai sudarė 12 % visų renginių lankytojų.

13 lentelė. Renginiai

		Viešoji biblioteka		Filialai		SVB sistema	
		2017 m.	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.	2018 m.
Kompleksiniai	Suaugusiems	30	19	21	39	51	58
	Vaikams	18	28	22	32	40	60
	Iš viso:	48	47	43	71	91	118
<i>Iš jų</i>	<i>Edukaciniai</i>	0	23		30		53
Žodiniai	Suaugusiems	105	106	53	50	158	156
	Vaikams	9	6	80	68	89	74
	Iš viso:	114	112	133	118	247	230
Vaizdiniai	Suaugusiems	50	23	113	95	163	118
	Vaikams	35	27	50	55	85	82
	Iš viso:	85	50	163	150	248	200
Renginių iš viso	x	247	209	339	339	586	548
Renginių lankytojų skaičius	x	2505	2248	2198	2433	4703	4681
Iš jų edukacinių renginių lankytojų skaičius	x	0	263	0	291	0	554

Renginiai buvo organizuoti bendradarbiaujant su Kalvarijos TAU, Kalvarijos Meno mokykla, Kalvarijos gimnazija, Kalvarijos lopšeliu/darželiu „Žilvitis“, vietos bendruomenėmis, Kalvarijos socialinės globos namais bei Kauno apskrities viešąja biblioteka.

Lietuvos valstybingumo šimtmečiui skirti renginiai:

Popietės

Viešojoje bibliotekoje vasario 15 d. vyko **popietė „Dainuoju Lietuvą kaip džiaugsmą, išaugusį iš pelenų...“**. Renginio metu Brukų folkloro ansamblis „Bruknyčia“ (vadovė Romualda Vasikonienė) pristatė dvi parengtas programas: **„Matulevičienės tremties istorija“** ir **„Vasario 16-oji“**. Ansamblio dainas jungė poezijos posmai, kuriuos skaitė Lidija Bansevičiūtė.

1 paveikslėlis. Koncertuoja Brukų folkloro ansamblis „Bruknyčia“

2018 m. spalio 8 d. kalvarijiečiai rinkosi į renginį **„Lietuvos šimtmečio asmenybės: Antanas ir Sofija Smetonos“**. Susitikimo metu teisininkas, parlamentaras dr. Stasys Šedbaras apžvelgė Antano Smetonos asmenybės reikšmę tuometinės Lietuvos politiniame gyvenime, jo įtaką ir

autoritetą užsienio valstybių vadovų susitikimuose. Apie nepriklausomos Lietuvos kūrėjo, pirmojo mūsų valstybės prezidento asmeninį bei visuomeninį gyvenimą kalbėjo Istorinės LR Prezidentūros Kaune istorikė dr. Ingrida Jakubavičienė, ilgus metus profesionaliai tyrinėjusi pirmojo Lietuvos prezidento gyvenimo ir veiklos faktus. Istorikė yra knygų „Duetas: Antanas ir Sofija Smetonos“, „Seserys. Sofija Smetonienė ir Jadvyga Tūbelienė“, „Prezidento sargyboje: leitenanto Povilo Skardžiaus istorija“ autorė.

2 paveikslėlis. Renginio „Lietuvos šimtmečio asmenybės: Antanas ir Sofija Smetonos“ svečiai

Aistiškių filiale sausio 13-ajai organizuota popietė **„Tą naktį ugnimi pražydo laisvė“**. Kaimo bendruomenės nariai Kęstutis Lazauskas, Gintautas Keleris dalijosi savo prisiminimais apie tuometinius įvykius, ginant televizijos bokštą. Iš LRT archyvų buvo rodomas filmas skirtas sausio 13-ajai atminti. Mažieji bibliotekos lankytojai piešė Lietuvos vėliavą, televizijos bokštą, savo gimtąjį kraštą.

Vasario 16-ąją bibliotekininkė Marija Murauskienė pakvietė skaitytojus į literatūrinę-muzikinę popietę **„Žodis amžiams – Lietuva“**, kurios metu apie Lietuvą buvo skaitomos eilės, skambėjo Kalvarijos meno mokyklos auklėtinių atliekami muzikos kūriniai. Aistiškių kaimo bendruomenės nariai surengė kulinarinę akciją - išvirė 100 cepelinų. Šiuo lietuviškuoju patiekalu buvo pavaišinti ir popietės dalyviai, ir bendruomenės senjorai bei neįgalieji, kuriems į namus bendruomenės nariai pristatė karštus cepelinus ir dovanavo Lietuvos vėliavas.

3 paveikslėlis. Literatūrinės-muzikinės popietės „Žodis amžiams – Lietuva“ metu

Akmenynų seniūnijos, bibliotekos, kultūros, mokyklos darbuotojai organizavo popietę „**Vasario 16-oji – Lietuvos valstybės atkūrimo diena**“. Šventės metu koncertavo Kalvarijos Meno mokyklos moksleiviai (vadovė Sigita Maldžiūtė Valaitienė), buvo pristatyta spaudinių paroda „**Vasario 16-oji**“ ir Akmenynų pagrindinės mokyklos ugdytinių skaitomos eiles apie Lietuvą, gimtinę, iškilus krašto žmones.

4 paveikslėlis. Popietės metu Akmenynų filialo bibliotekininkė Dalia Zubrienė

Parodos

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos filialai parengė ir pristatė daug įvairių dokumentų parodų: „Laisvės liepsna“, „Lietuva audrų verpetuos“ (Akmenynų filialas), „Lietuva, Tu mano širdy“, „Ženkla menantys Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimą“ (Liubavo filialas), „Mano Lietuva“, „1990-ųjų kovo 11-oji – kertinė data Lietuvos istorijoje“, „Laisva spauda – laisvas aš“ (Radiškės filialas), parodų ciklą „Lietuvos valstybingumo keliu“, kurį sudarė parodos: „Sausio 13-oji – gyva atmintis“, „Vasario 16-osios kūrėjai“, „Kovo 11-oji: laisvės troškimas, pavirtęs tikrove“, „Šimtmečio žmonės: asmenybės“, „Auka ant laisvės aukuro: partizanai, tremtiniai“ (Sangrūdės filialas).

Viktorinos

Jusevičių bibliotekoje organizuotos viktorinos „**Lietuvai – 100. Aš labai myliu Lietuvą**“

tikslas - paskatinti jaunus skaitytojus ir bendruomenės narius domėtis savo krašto, šalies politine, socialine ir kultūros istorija. Joje dalyvavo 3 komandos po 4 dalyvius (vedančioji Paulina Zenevičiūtė). Visų komandų dalyviai iš anksto kruopščiai ruošėsi viktorinai, todėl, atsakinėdami į klausimus, buvo aktyvūs, šaunūs, žingeidūs. Nugalėtojams buvo įteikti diplomai.

5 paveikslėlis. Jusevičių filialo jaunieji skaitytojai

Trys Sangrūdės bibliotekos lankytojų kartos pasitikrino savo žinias apie tėvynę, dalyvaudamos viktorinoje „**Ar pažįsti savo kraštą?**“ Viktorinos dalyviai ne tik varžėsi, bet ir dalijosi patirtimi, smagiai praleido laiką.

6 paveikslėlis. Viktorinos „Ar pažįsti savo kraštą?“ metu

Edukacinai užsiėmimai

Menkupių filialas surengė edukacinius užsiėmimus „Su gimtadieniu, Lietuva! Mūsų dovana Tau“, kurių metu suaugusieji ir vaikai dvi dienas nėrė iš siūlų geltonas, žalias, raudonas gėlytes. Jomis sukūrė plakata tautiniais motyvais. Tokia buvo bibliotekos lankytojų kukli, bet iš didelių ir mažų rankų darbo sukurta, Lietuvai dovana.

7 paveikslėlis. Plakatas tautiniais motyvais. Menkupių biblioteka

Kitų, 2018 m. vykusių, renginių temas ir formas diktavo rašytojų, žymių žmonių, jubiliejai, seimo paskelbtos atmintinos datos, kiti svarbūs respublikos ar krašto įvykiai, įvairūs projektai.

Renginiai viešojoje bibliotekoje

Parodos, pristatymai, popietės, susitikimai, diskusijos

Ataskaitiniais metais Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vyresn. bibliotekininkė Romutė Pranskevičienė organizavo 6 naujų knygų pristatymus, itin laukiamus viešosios bibliotekos lankytojų, supažindindama savo skaitytojus su pačiomis „karščiausiomis“ knygų leidyklų naujienomis.

8 paveikslėlis. Vyresn. bibliotekininkė Romutė Pranskevičienė. Naujienų pristatymas

Sausio 9 d. viešojoje bibliotekoje vyko Dalios Arminienės darbų parodos „Lėlės, pasipuošusios tautiniais rūbais“ pristatymas. Tai – pirmoji autorės personalinė paroda. Renginio metu Dalia Arminienė pasidalino prisiminimais apie savo vaikystės lėles, kalbėjo apie tai, kaip kilo mintis lėles puošti tautiniais rūbais, apžvelgė Lietuvos regionų skiriamuosius bruožus jų detalėse.

9 paveikslėlis. Lėlininkė Dalia Arminienė

Sausio 18 d. viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su karo žurnalistu, keliautoju, Tarptautinio Europos-Azijos Spaudos Fondo atstovu Lietuvoje Ričardu Lapaičiu. Jis – pagrindinis dokumentinio filmo „Bėgalinis koridorius“ veikėjas. Filmą, pristatytą daugelyje pasaulio šalių, pasakoja apie 1992 m. Kalnų Karabacho miestelyje Chodžaly įvykusią tragediją, kurios metu įvykius fiksavo Ričardas Lapaitis. Susitikimo metu jis pasakojo apie karo žurnalistų darbą, išgyventas akistatas su mirtimi, pasidalino mintimis apie šio savo darbo prasmę.

10 paveikslėlis. Karo žurnalistas, keliautojas Ričardas Lapaitis

Vasario 21 d. vyko Tarptautinio socialinis projekto „Ypatingas grožis“ foto darbų parodos atidarymas. Renginyje dalyvavo projekto koordinatore Vidmantė Raustytė ir viena iš projekto fotografijų – Danutė Junevičienė. Koordinatorė pasakojo apie projekto idėjos gimimą, jos įgyvendinimą. Pasidžiaugė žmonių geranoriškumu, įsitraukiant į šį projektą, tačiau neslėpė ir tai, kad teko susidurti su aplinkinių nuomone, jog negalią turintis žmogus negali būti fotomodeliu. Tai buvo stimulas

imtis šios idėjos įgyvendinimo ir sugriauti susiformavusią visuomenės nuomonę, parodant vidinį žmogaus grožį. Projektas suvienijo apie 300 pačių įvairiausių žmonių – 109 modelius, 74 fotografus, 50 grožio stilistų, 6 operatorius, 5 dekoratorius, floristus, 16 savanorių, 6 organizatorius, 4 informacinius partnerius, 11 rėmėjų. Visi jie patikėjo dviejų negalią iš arti pažįstančių moterų – Editos Navickienės ir Vidmantės Raustytės – svajone. Atidarymo metu buvo rodomas dokumentinis filmas apie šį projektą. Renginio dalyviai klausėsi choro „Sonantem“ (vadovė Ausma Sakalauskaitė) nuostabiai atliekamų kūrinių. Parodoje „Ypatingas grožis“ eksponuojamose nuotraukose – negalią turintys žmonės, spinduliuojantys šiluma, gėriu, gyvenimo džiaugsmu. Pabuvojus Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje, ji keliavo po Lietuvą.

Rugpjūčio 7 d. kalvarijiečiai rinkosi į muzikos terapijos **užsiėmimą**, kurį vedė muzikantė ir spec. pedagogė, Lietuvos dainuojamos poezijos kūrėja ir atlikėja, meno saviraiškos specialioji pedagogė-ekspertė, muzikos terapijos asociacijos narė Ilona Papečkytė. Užsiėmimo metu dalyviai buvo supažindinti su įvairiais muzikos instrumentais, kuriuos galima panaudoti kasdieninėje meditacijoje. Terapeutė, pasakojo apie muzikos poveikį žmogaus fiziniam ir dvasiniam sveikatingumui. „Muzikos terapija – tai sistemingas, tikslingai organizuojamas procesas, kurio metu muzikos terapeutas, kaip pokyčio priemonę naudojantis muzikos poveikį bei užsimezgasius tarpasmeninius santykius, padeda klientui palaikyti ar atgauti fizinį ir dvasinį sveikatingumą“, – teigia terapeutė. Specialistė į užsiėmimus atsivežė savo muzikinius instrumentus – jais užsiėmimo dalyviai pritarė viešnios atliekamoms dainoms ir dalyvavo relaksacinės muzikos kūrime.

12 paveikslėlis. Pedagogė-ekspertė Ilona Papečkytė mokymų metu

Ekskursijos, išvykos skaitytojams

Kelionių nauda žmogui buvo suvokta jau daugiau nei prieš 200 metų. Išvykos, ekskursijos reikalingos tarsi šventės, kurios ištraukia mus iš kasdienybės ir į gyvenimą įneša naujų emocijų, minčių ir įspūdžių. Lietuvos gyventojai labiausia mėgsta keliauti po gimtąją šalį ir Europą. Ši renginio forma stiprina bendruomeniškumą ir galimybę pažinti savo kraštą, tėvynę, jo istorijos vingius, suteikia galimybę keliauti į kitą pasaulio kraštą.

Rugsėjo 12 d. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka surengė ekskursiją „Prisiminimų pasivaikščiavimas istoriniais takeliais“. Renginys, vykęs Kalvarijos Karališkame parke, kvietė kalvarijiečius prisiminti šio parko istoriją bei iškilias krašto asmenybes, kurioms atminti ir pagerbti čia pastatyti koplytstulpiai. Apie visa tai pasakojo bibliotekos darbuotoja Asta Jankeliūnienė. Garbaus amžiaus renginio dalyviai pasidalino jaunystės prisiminimais bei išpūdžiais, patirtais šiame parke, kai anuomet vykdavo kultūriniai vakarai, grojant orkestrui šokio ritmu sukdavosi poros. Pasižvalgius po Karališkąjį parką, čia pat, pievutėje susėdus rateliu ir besimėgaujant arbatžolių arbata, vyresn. bibliotekininkė Romutė Pranskevičienė renginio dalyvius susipažino su bibliotekos

fonduose esančiomis knygomis apie maisto gamimą bei sveiką gyvenseną. Pageidaujantys jas pasiskolino į namus. Popiečio metu buvo apžvelgti „Skaitymo iššūkio“ rezultatai, apdovanoti jį įveikę skaitytojai. Labdaros ir paramos fondo „Švieskime vaikus“ savanorė Renata Vensloviėnė nugalėtojams įteikė George A. Akerlof ir Robert J. Shiller knygą „Kvailių žvejone“ /manipuliacijų ir apgaulių ekonomika/.

13 paveikslėlis. Ekskursijos dalyviai prie Motinos paminklo

Spalio 19 d. kalvarijiečiai buvo pakviesti į išvyką „Pasivaikščiavimas po sakralias Kalvarijos vietas“. Jo metu Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčios klebonas Algirdas Žukauskas dalyvius supažindino su bažnyčios architektūra, paaiškino bažnyčios erdvių paskirtį, simbolių reikšmę. Lankant bažnyčios šventoriuje ir už jo ribų esančius kryžius bei koplytstulpius, klebonas studentams atskleidė jų statymo intencijas, priminė nusipelnčius kraštiečius kunigus, kurių atminimui įamžinti skirti meniški darbai. Renginio metu bibliotekininkė Romutė Pranskevičienė pristatė leidinius religine tematika, kvietė juos pasiskolinti į namus.

14 paveikslėlis. Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčia

2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos kultūrinius renginius papildė įvairios iniciatyvos, akcijos. Biblioteka dalyvavo LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės iniciuotojoje akcijoje „Knygų Kalėdos“. Jos metu bibliotekai buvo padovanota 18 naujų knygų. Akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“, skirtos Lietuvos gynėjų dienai, Sausio 13-ajai paminėti, metu ant bibliotekos palangės buvo uždegtos žvakelės. Nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. buvo organizuojamos nuotaikingos „Vasaros skaitymo iššūkio“ varžytuvės visoje Lietuvoje. Bibliotekininkai kvietė gyventojus įveikti penkias su knygų skaitymu susijusias užduotis. Šiose varžytuvėse dalyvavo ir Kalvarijos SVB. Balandžio mėn. Kalvarijos SVB organizavo akciją „Prisijunk prie tautinės juostos pynimo“. Juostą pynė 46 bibliotekos lankytojai.

Renginiai filialuose

Vasario 13-ąją į **Brukų** biblioteką rinkosi pasiilgę pavasario Užgavėnių dalyviai: velniai, čigonai, raganos ir kitokie persirengėliai. Ryškiausiomis kaukėmis iš minios išsiskyrė pagrindiniai

popietės „**Šėlkim, dūkim, netingėkim ir žiemužę nugalėkim**“ veikėjai Lašininis ir Kanapinis. Linksmybės buvo nusiteikę ir vaikai ir suaugę. Persirengėliai ne tik save parodė bei kitus gąsdino, bet ir atliko visokiausias žiemos varymo „apeigas“, dainavo dainas, šoko lietuvių liaudies ratelius, žaidė žaidimus. Susirinkusieji stebėjo Lašininio ir Kanapinio kovą, o aktyviausi net ir kovoti padėjo: ir virvę traukė, ir į maišus įsilipę bėgo, ir rungėsi kitokiose rungtyse. Kaip ir derėjo, visur Kanapinio komanda stipresnė buvo.

15 paveikslėlis. Popietės „Šėlkim, dūkim, netingėkim ir žiemužę nugalėkim“ dalyviai

16 paveikslėlis. Muzikinį kūrinių atlieka viešnios iš Salaperaugio kaimo

Kovo 8 d. visos moterys buvo pakviestos į popietę „**Moters paslaptis**“. Pavasaris – tikras pabudimo metas. Bunda gamta, bunda ir moteris. Metas, kai norisi keistis ir ruoštis naujam žalumos, grožio ir džiaugsmo sezonui. Moteris yra grožio, meilės ir harmonijos nešėja šeimoje. Būti gražiai nėra tik paika moters užgaida, ji instinktyviai jaučia, kad tai jai įgimta ir tai viena iš jos savybių, kurią reikia atskleisti. Į popietę brukietės rinkosi ne tuščiomis. Kiekviena atsinešė savo pagamintą patiekalą. Visos moterys išradingos, todėl vaišių stalas buvo tikrai pilnas įvairiausių skanėstų. Grožio paslapčių moteris mokė Lina Žilinskienė. Muzikinę dovaną – šventinį koncertą dovanojo Salaperaugio laisvalaikio salės moterų ansamblis. Šventinė popietė neprailgo, nes visos moteris virš pilkos kasdienybės pakylėjo gera nuotaika ir pirmieji pavasariniai žiedai.

Sangrūdų bibliotekos erdvėje ataskaitiniais metais vyko trys netradicinės etninės kultūros pamokos. Jas vedė bibliotekininkė ir Sangrūdų gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja Angelė Zimnickienė. Pamokų metu moksleiviai prisiminė kalendorines lietuvių šventes ir papročius, surado informaciją ir parengė skaidres apie lietuvių deives ir dievybes, susipažino su baltų genčių gyvenimo ypatumais.

Biblioteka tai ne vien knygos, žurnalai ir laikraščiai. Tai ir erdvė idėjoms bei pomėgiams. Todėl bendruomenės nariai raginami dalintis tuo, ką sukuria. Ataskaitiniais metais bibliotekoje veikė Aldonos Abramavičienės rankdarbių ir Danutės Burinskienės dekoratyvinių sagių parodos.

17 paveikslėlis. Dekoratyvinių sagių parodos

TBA

2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje TBA pasinaudojo vienas skaitytojas. Jo prašymu buvo parsiųstos 4 dokumentų kopijos.

Mokamos paslaugos

2018 m. biblioteka gyventojams teikė mokamas paslaugas pagal patvirtintą sąrašą – dokumentų spausdinimas, kopijavimas, dokumentų skenavimas, bibliografinių sąrašų, rodyklių sudarymas ir redagavimas pagal individualias užklausas, patalpų nuoma ir kt.

Ataskaitiniais metais už mokamas paslaugas buvo surinkta 672,00 Eur. (2017 m.- 776,00 Eur.). Visoje bibliotekų sistemoje per ataskaitinius metus padaryta 2547 kopijos: 1630 kopijų viešojoje bibliotekoje, 917 kopijų filialuose.

Bibliotekos įvaizdžio formavimas

2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka sulaukė nemažo Kalvarijos savivaldybės gyventojų ir svečių dėmesio. Renginių gausa bei įvairovė, vartotojų mokymai, akcijos, konkursai, į biblioteką sukviētė įvairaus amžiaus, išsilavinimo ir pažiūrų lankytojus. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka ir kaimo filialai formuoja paslaugios, inovatyvios, atviros bibliotekos įvaizdį, informuoja krašto bendruomenę apie savo veiklą, reklamuoja bibliotekų teikiamas paslaugas. Apie svarbiausius 2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų įvykius, renginius, vykdomus projektus, modernių informacinių technologijų diegimą bibliotekų darbe ir kitą veiklą išspausdinta 13 straipsnių: vietinėje spaudoje paskelbta 11 (laikraštyje „Suvalkietis“), respublikinėje – 2 (žurnale „Tarp knygų“) http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/images/2019/Straipsniai_apie_KSVB_spaudoje_2018_metais.pdf. Informacija apie biblioteką skelbiama ir Kalvarijos savivaldybės administracijos www.kalvarija.lt, Mūsų savaitės www.mususavaite.lt, Regionų naujienų www.regionunaujienos.lt, Kultūros paveldo departamento www.kpd.lt, Regioninių naujienų platformos Etaplus www.etaplus.lt, Sūduvos regiono naujienų www.suduvosgidas.lt internetinėse svetainėse. Šiuose portaluose buvo paskelbti 27 straipsniai ir kita informacija http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/images/2019/Straipsniai_kita_informacija_apie_Kalvarijos_savivaldybs_viej_bibliotek_internetu_svetainse_2018_metais.pdf. Bendruomenės nariams informacija apie bibliotekos ir jos filialų struktūrą, teikiamas paslaugas, naujai gaunamus leidinius, vykstančius renginius ir kt. talpinama bei reguliariai atnaujinama Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos interneto svetainėje www.kalvarijosvb.lt ir socialinio tinklo Facebook puslapiuose. 2018-ais metais viešoji biblioteka paskelbė 363 pranešimus, filialai – 318 pranešimų.

Bibliotekos renginių akimirkos užfiksuotos nuotraukose, kurios kaupiamos ir saugomos virtualiuose albumuose <http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/index.php/galerija/galerija-google>. Informacija apie renginius pateikiama įvairiuose skelbimuose, lankstinukuose, kvietimuose.

Ataskaitiniais, kaip ir kiekvienais metais, veiklos buvo vykdomos bendradarbiaujant su įvairiais partneriais, savivaldybės švietimo, kultūros, 4-omis seniūnijomis (Akmenynų, Kalvarijos, Liubavo, Sangrūdų), nevyriausybinėmis įstaigomis, organizacijomis, pavieniais asmenimis: Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetu, Kauno apskrities viešąja biblioteka, literatų klubu „Rasa“ ir daugeliu kitų. Biblioteka yra Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacijos, bibliotekininkų draugijos narė.

Darbas su skaitytojais vaikais

2018 m. Kalvarijos savivaldybėje gyventojų vaikų iki 14 metų buvo 1812 (2017 m. – 1654; 2016 m. – 1898).

Ataskaitiniais metais bibliotekų sistemoje užregistruoti 951 (2017 m. – 963) vartotojas vaikas, sutelkta – 52 %. Viešojoje bibliotekoje vaikų vartotojų skaičius išliko toks pats, kaip ir praėjusiais metais – 301. Sutelktumas viešojoje bibliotekoje – 42 %. Filialuose užregistruota 650 vartotojų vaikų (2017 m. – 662), sutelkta – 59 %.

Kalendoriniais metais vaikai savivaldybės viešosiose bibliotekose apsilankė 26057 kartus (2017 m. – 28350). Viešoji biblioteka aplankyta 6698 kartus (2017 m. – 7213), filialai – 19359 (2017 m. – 21137). Skaitytojų vaikų lankomumas sistemoje – 27 (2017 m. – 29), viešojoje bibliotekoje – 22 (2017 m. – 24), filialuose – 30 (2017 m. – 32).

Ataskaitiniais metais mažiesiems bibliotekos lankytojams išduota 32468 fiz. vnt. įvairių dokumentų (2017 m. – 35025 fiz. vnt.), t.y. 2557 fiz. vnt. mažiau nei praėjusiais metais. Viešojoje bibliotekoje – 7581 fiz. vnt. (2017 m. – 8538 fiz. vnt.). Filialuose – 24887 fiz. vnt. (2017 m. – 26487 fiz. vnt.).

14 lentelė. Išduotis vartotojams vaikams

	Išduotis į namus (fiz. vnt.)		Išduotis vietoje (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	
	Metai					
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Viešoji biblioteka	6112	5506	2426	2075	8538	7581
Filialai	21978	20924	4509	3963	26487	24887
SVB sistema	28090	26430	6935	6038	35025	32468

Mažieji viešųjų bibliotekų skaitytojai dokumentus mieliau skolinasi į namus. 2018 m. išduotis į namus sudaro 81 %, o vietoje – 19 % bendros išduotis.

15 lentelė. Išduotis pagal dokumentų rūšis

	Knygos ir brošiūros (fiz. vnt.)		Periodika (fiz. vnt.)		Kiti leidiniai (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	
	Metai							
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Viešoji biblioteka	4799	4501	2016	1135	1723	1945	8538	7581
Filialai	18891	19195	5956	4897	1640	795	26487	24887
SVB sistema	23690	23696	7972	6032	3363	2740	35025	32468

2018 m. viešųjų bibliotekų sistemoje pagal dokumentų rūšis knygų ir brošiūrų išduotis vaikams sudaro 73 % (2017 m. – 67 %), periodikos – 19 % (2017 m. – 23 %), kiti leidiniai – 8 % (2017 m. – 10 %) visos išuodies.

Lyginant su praėjusiais metais knygų ir brošiūrų išduotis bibliotekų sistemoje padidėjo 6 fiz. vnt. Periodikos išduotis sumažėjo 1940 fiz. vnt. Kitų dokumentų išduotis sumažėjo 623 fiz. vnt.

16 lentelė. Išduotis vartotojams vaikams

	Grožinė literatūra (fiz. vnt.)		Šakinė literatūra (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	
	Metai					
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Viešoji biblioteka	4431	4350	4107	3231	8538	7581
Filialai	18921	18675	7566	6212	26487	24887
SVB sistema	23352	23025	11673	9443	35025	32468

2018 m. viešųjų bibliotekų sistemoje vartotojams vaikams išduotis pagal mokslo šakas pasiskirstė sekančiai: grožinė literatūra sudaro 71% (2017 m. – 67 %), šakinė – 29 % (2017 m.- 33 %). Viešojoje bibliotekoje grožinės literatūros išduotis sudaro 57 % (2017 m. – 52 %), šakinės literatūros – 43 % (2017 m. – 48 %). Filialuose grožinės literatūros – 75 % (2017 m. – 71 %), šakinės literatūros – 25 % (2017 m.- 29 %) visos išduoties vartotojams vaikams.

Renginiai vaikams

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemoje vaikams surengta 216 renginių: 60 – kompleksinių; iš jų – 26 edukaciniai užsiėmimai, 74 – žodiniai, 82 – vaizdiniai.

Viešojoje bibliotekoje 2018 m. vyko 61 (2017 m. – 62) renginys. Filialuose surengta 155 (2017 m. – 152) renginiai.

2018 m. bibliotekos organizuojuose renginiuose vaikams registruoti 1858 lankytojai: viešojoje bibliotekoje – 534, filialuose – 1324. Tai sudarė 7 % visų lankytojų (viešojoje bibliotekoje – 8 %, filialuose – 7 %).

Renginiai, skirti Lietuvos valstybingumo 100-čiui.

Vasario 12-15 d. bibliotekoje vyko edukacinė popietė „**Nešk, vėjau žinią apie Lietuvą**“. Dalyvavo 32 bibliotekos lankytojai, kurie pagamino 170 vėjo malūnėlių: geltonų, žalių, raudonų, simbolizuojančių Lietuvos vėliavą. Vasario 16-osios dienos išvakarėse jaunųjų skaitytojų pagamintais vėjo malūnėliais buvo papuoštas Kalvarijos miestas.

18 paveikslėlis. VB jaunieji bibliotekos lankytojai

19-20 paveikslėliai. Kūrybinis procesas edukacinių užsiėmimų metu

2018 m. viešosios bibliotekos vaikų abonemente jaunieji bibliotekos skaitytojai mielai dalyvavo edukaciniuose užsiėmimuose. Ši veikla suteikė jiems gerų emocijų, bendruomeniškumo, smagaus laisvalaikio praleidimo. Vaikai

nupynė 41 trispalvę tautinę apyrankę, kurią dovanojo savo artimiems žmonėms ir supynė 31 m 70 cm vieną trispalvę tautinę juostą. Iš viso užsiėmimuose dalyvavo 78 dalyviai.

Sangrūdės filiale, minint Lietuvos valstybingumo šimtmetį, vaikams buvo organizuotas teminių užsiėmimų ciklas „**Kad galėčiau pasakyti: aš žinau!**“. Vienas iš jų kūrybinis užsiėmimas „**Lietuvos valstybingumo ženklai: vėliava**“. 1918 m. balandžio 19 d., Lietuvos Tarybos komisija patvirtino dailininko Antano Žmuidzinavičiaus tautinės vėliavos projektą: geltona-žalia-raudona. Šia proga, bibliotekoje apsilankę Sangrūdės vaikų dienos centro „Kartu smagu“ vaikai sužinojo įdomių faktų apie Lietuvos valstybės simbolius, patys pabandė sukurti herbą Sangrūdai, sudalyvavo žinių apie Lietuvą viktorinoje.

Balandžio 26 d. bibliotekoje vyko viktorina – konkursas „**Mūsų namai – Lietuva**“. Jaunieji bibliotekos lankytojai prisiminė Lietuvos istoriją, kalbą, tikėjimą, įžymius žmones, neakivaizdžiai keliavo po gražiausias gimtinės vietas. Linksmi nusiteikę, praturtinę savo žinių bagažą, vaikai nusprendė būti dorais ir patriotiškais savo valstybės piliečiais.

Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną Sangrūdės bibliotekoje vyko netradicinė istorijos pamokėlė mažiesiems lankytojams „**Lietuviais esame mes gimę**“. Jos metu bibliotekininkė supažindino vaikus su mūsų istorijos tarpsniu, kai lietuviška spauda buvo draudžiama. Pamokėlės dalyviai rinko ir dalijosi informacija apie carinės priešpaudos laikotarpį, tikrino savo istorines žinias sprendami kryžiažodį.

Pasitinkant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį, **Radiškės bibliotekoje** buvo suorganizuota popietė „**Puoškime biblioteką kartu**“, kurios metu jaunieji bibliotekos lankytojai gamino dekoracijas ir papuošė savo bibliotekos langus Lietuvos valstybės simbolinėmis spalvomis bei skaičiumi 100.

21 paveikslėlis. Radiškės bibliotekos lango dekoracija

22 paveikslėlis. Popietė bibliotekoje „Ką žinai apie savo šalį Lietuvą?“

Salaperaugio kaimo biblioteka Lietuvos šimtmečio atributika buvo pasipuošusi ištisus 2018-uosius metus: sukurtas informacinis plakatas, parengta paroda-pristatymas „**Atkurta Lietuvai – 100**“, organizuota viktorina „**Ką žinai apie savo šalį Lietuvą?**“, kurios metu vaikai stebino savo žiniomis apie Lietuvą, jos papročius, tradicijas, lankytinas vietas, prisiminė Lietuvos istorijos įvykius, datas ir asmenybes.

„Mes mylim savo Lietuvėlę/ Ir jūros ošiančias bangas./ Tegu vaikai gimos šalelės,/ Ją myli taip, kaip mylim mes“. Šiais eilėraščio žodžiais vasario 15 d.

Brukų filiale prasidėjo popietė „**Lietuva, šalelė mūsų**“. Į šią jaukią šventę buvo sukviesti tėveliai bei vaikai paminėti Lietuvos atkūrimo šimtmečio gimtadienį. Vaikai dainavo daineles, žaidė žaidimus, deklamavo eilėraščius. Kas gali būti nuostabiau už galimybę nuo mažų dienų išdidžiai ir laisvai kalbėti protėvių kalba ir žemės lopinėlių vadinti Tėvyne? Juk nuo mūsų pačių meilės, nuoširdumo, tikėjimo priklauso jos ateitis.

23 paveikslėlis. Popietės „**Lietuva, šalelė mūsų**“ akimirka Brukų bibliotekoje

Balandžio 24-25 d. vaikai buvo pakviesti į edukacines kūrybines dirbtuves „**Lietuva: domiuosi, kuriu, skaitau, piešiu ir žaidžiu**“. Bibliotekos jaunieji skaitytojai kūrė atvirukus, laiškus, kvietimus /skirtus Lietuvai/, gamino įvairius darbelius, dalyvavo organizuotoje viktorinoje apie gimtąją šalį. Naudodami planšetinius kompiuterius, skaitė knygų ištraukas, mokėsi atskirti kūrinių žanrus: pasakas, eilėraščius, apsakymus ir kt. Šių užsiėmimų tikslas buvo ugdyti norą ir siekį padaryti ką nors tėvynės labui, tobulinti vaikų meninius įgūdžius, gebėjimą kurti, mokėjimą bendrauti ir turiningai leisti laisvalaikį.

24 paveikslėlis. Brukų filiale jaunųjų skaitytojų kūrybinis epizodas

Gegužės 11 d. **Jungėnų filialo** darbuotoja organizavo **piešinių konkursą** ant asfalto (skirtą Lietuvos šimtmečiui paminėti), kuriame dalyvavo Jungėnų pagrindinės mokyklos 4 klasės ugdytiniai. Jaunieji moksleiviai labai atsakingai pasinėrė į kūrybinį procesą ir savo originaliais piešiniais išgražino aplink biblioteką esančius takelius.

25 paveikslėlis. Jungėnų pagrindinės mokyklos 4 klasės ugdytiniai piešinių konkurso metu

Renginiai, skirti vasaros iššūkiui, knygos populiarinimui

Rugsėjo 13 d. viešosios bibliotekos vaikų skaitytojų abonementas bibliotekos lankytojus sukviestė į popietę „Rudenėli, labas“, kuris vyko prie bibliotekos ant Šešupės kranto. Jos metu vaikai skaitė eilėraščius apie rudenį, susipažino su interaktyviomis knygomis Mariaus Čepulio „Visa tiesa apie gyvūnus“ ir Selemono Paltanavičiaus „Jei rašysi laišką girion“, minė mįsles. Renata Vensloviene labdaros ir paramos fondo „Švieskime vaikus“ savanorė apdovanojo mažuosius Skaitymo iššūkio dalyvius.

26 paveikslėlis. Popietės „Rudenėli, labas“ metu

Brukų bibliotekoje didelio populiarumo sulaukęs, širdis užkariavęs ir kasmet skaitytojus įtraukiantis „**Skaitymo iššūkis**“ nuo birželio pirmosios dienos vėl kvietė visus literatūros mylėtojus pasigalynėti su savimi, atsiversti mylimas knygas ir įveikti 5 skaitymo užduotis. Nesvarbu, kur skaitoma knyga – namuose, autobuse, parke ar prie ežero. Kuo labiau įtraukianti knyga, tuo mažiau svarbi vieta. Juk vasara be knygos – ne vasara! Skaitymo iššūkis – puiki proga turiningai praleisti atostogas, tuo pačiu sudalyvaujant varžytuvėse, taip pat galimybė atrasti dar neskaitytų knygų ir išbandyti naujus žanrus, nes kiekviena užduotis kviečia ieškoti ir atrasti kažką naujo. Varžytuvėse užsiregistravo 8 skaitytojai, bet tik 5 iš jų įveikė visas užduotis.

Sangrūdės filiale rugsėjo 11 d. bibliotekoje vyko pokalbis „**Vasaros skaitymo malonumai**“, kurio metu pagerbti aktyviausi „**Vasaros iššūkio**“ dalyviai. Paskatinamąjį organizatorių prizą gertuvę laimėjo jaunas skaitytojas Eimantas, kuris akcijoje „Vasara su knyga“ dalyvauja jau antri metai. Šiomet jis vienas pirmųjų įveikė visas užduotis.

Ataskaitiniais metais bibliotekoje veikė Sangrūdės gimnazijos moksleivių rankdarbių paroda, literatūrinė paroda „**Vaikystės delnuos – knygos pasaulis**“, skirta Tarptautinei vaikų knygos dienai, bei literatūrinė paroda „Fantastikos žanro pradininkas“, skirta Žiulio Verno 190-osioms gimimo metinėms paminėti.

Informacinės valandėlės „**Metų knygos rinkimai**“ metu bibliotekos darbuotoja vaikučiams papasakojo apie vykstančią akciją „Metų knygos rinkimai“ ir pristatė vaikų kategorijos knygas.

Garsinio skaitymo valandėlių metu vaikai pabuvojo stebuklingame Šarlio Pero pasakų pasaulyje, suposi svajonėse su nykštukėliu iš Laimono Inio knygelės „**Saldus miegelis voro lopšelyje**“.

Kiti renginiai

Birželio 1 d. paminėti vaikų gynimo dieną **Brukų biblioteka** surengė vaikams ir tėveliams skirtą šventę „**Dūzgianti vaikystės pieva**“, išpuoštą vaikučių piešiniais ir origami. Juk, kai esi mažas ir smilgos dar kutena nosį, pasaulis atrodo visai kitaip nei tada, kai jos jau siekia kelius, kai augi, pasaulis mažėja ir daug ko nepastebi, bet kaip pievos kvapas įsigeria į plaukus, taip įsigeria į širdį vaikystės patirtas gerumas. Birželio 1-ąją nevaržomai vaikų išsakytos mintys, svajonės ir jausmai lyg šypsėnos keliavo tėvams, draugams ir tiems, kuriems reikalinga ištiesta draugo ranka. Audringomis emocijomis, juoku, dainomis ir šokiais šurmuliavo visas bibliotekos kiemelis.

Jau tampa gražia tradicija šia proga vaikus vaišinti ledais, kurių vaikystėje, regis, niekada nebūna per daug. Tądien mažieji smaližiai pasigardžiuodami „sunaikino“ 70 porcijų ledų. Praeivių paklausti, ar reikalinga vaikams skirta diena, vaikai nedvejojo: „Žinoma. Šventėje būna linksma ir mes daugiau šypsomės. O kai ji baigiasi, ją vis prisimename ir vėl šypsomės. Mes daugiau šypsomės!“.

INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

LIBIS PĮ diegimas

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos programinė įranga (toliau – LIBIS PĮ) įdiegta 2004 m. Nuo tų pačių metų dirbama ir LIBIS Analizinės bibliografijos posistemyje, kuriama elektroninė kraštotyros duomenų bazė, kortelinės kraštotyros kartotekos atitikmuo. Kalvarijos kraštas vietinio periodinio leidinio neturi, todėl bibliografiniai įrašai į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (toliau – NBDB) neteikiami. 2018 m. sukurta ir nukopijuota iš NBDB Marijampolės regiono laikraščio „Suvalkietis“, kitų periodinių leidinių 234 straipsnių analiziniai įrašai. Visi šie straipsniai suskaitmeninti.

LIBIS Skaitytojų aptarnavimo posistemis (toliau – SAP) Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje veikia nuo 2009 m. sausio 1 d. SAP filialuose dėl lėšų trūkumo dar neįdiegtas. 2015 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje įdiegtas LIBIS Periodikos posistemis. Nuo 2017 m. visi, ne tik viešojoje bibliotekoje, bet ir filialuose, gaunami periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi naudojant LIBIS PĮ. 2018 m., kaip ir kasmet, atnaujinta LIBIS PĮ, įdiegti pataisymai ir pakeitimai, leidžiantys patogiau naudotis programa.

Biblioteka teikia „Klausk bibliotekininko“ paslaugą vartotojams, kurie prisijungę prie www.ibiblioteka.lt interneto svetainės turi galimybę pateikti klausimą adresuotą bibliotekininkei. 2018 m. gautos 2 užklausos.

Informacinis fondas

2018 m. *bibliotekų sistemos* informaciniame fonde sukaupta 3483 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: *viešojoje bibliotekoje* – 970 fiz. vnt. dokumentų, *filialuose* – 2513 fiz. vnt. Ataskaitiniais metais šis fondas papildytas 33 egz. (*LR civiliniu kodeksu, LR civilinio proceso kodeksu, LR baudžiamuoju kodeksu, Norvegiškais pokalbiais ir žodynėliu, Daniškais pokalbiais ir žodynėliu, Lietuviškais-angliškais pasikalbėjimais, gramatika ir žodynėliu* ir kt.). Iš jų: *viešojoje bibliotekoje* – 16 fiz. vnt., *filialuose* – 17 fiz. vnt. dokumentų.

Kalendoriniais metais didžiausią paklausą turėjo įvairūs LR kodeksai, įvairių kalbų žodynai, žinynai, enciklopedijos. Kiekvienais metais reikia atnaujinti LR kodeksus, išaugo poreikis įvairių kalbinių žodynų: lietuvių-lenkų, lietuvių-rusų, lietuvių-vokiečių ir kt. kalbų žodynų.

Katalogų ir kartotekų sistema

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos pagrindiniai veiklos procesai: dokumentų komplektavimas, paieška, vartotojų apskaita – kompiuterizuoti. Nuo 2005 m. elektroniniame kataloge iš viso sukaupta 81309 automatizuoti įrašai. Per metus papildyta 1141 bibliografiniu įrašu. 2019 m. pradžia filialų elektroniniame ir korteliniuose kataloguose buvo 54072 įrašai, kartotekose – 9124 įrašai.

Informacinės užklauskos

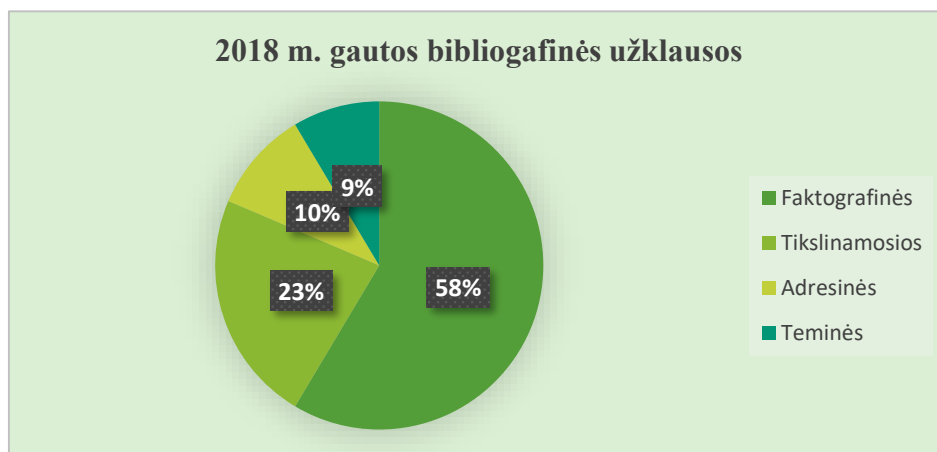
Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose einamaisiais metais gauta 9431 užklausa (2017 m. – 9686). 2018-2016 m. Sistemos užklauskų palyginamoji analizė pateikta 17 lentelėje.

17 lentelė. Užklauskų skaičius

	Gauta užklauskų			Atsakyta užklauskų		
	2018 m.	2017m.	2016 m.	2018 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	4375	4528	4464	4208	4427	4389
Filialai	5056	5158	5291	4923	4955	5112
SVB sistema	9431	9686	9755	9131	9382	9501

2018 m. buvo gauta užklauskų pagal rūšis: faktografinių – 235 (VB – 54, F – 181), tikslinamųjų – 445 (VB – 54, F – 391), adresinių – 7036 (VB – 3625, F – 3411), teminių – 1415 (VB – 475, F – 940). Kalendoriniais metais didžiąją atsakytų užklauskų dalį (75 %) sudarė adresinės užklauskos. Neigiami atsakymai sudaro 2,3 % visų gautų užklauskų. Per metus neigiamų atsakymų į užklauskas viešojoje bibliotekoje buvo 81 (2017 m. – 71), filialuose – 133 (2017 m. – 203).

6 diagrama. Bibliografinių užklauskų rūšys

Kraštotyra

2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka didelį dėmesį skyrė informacijos ir dokumentų apie Kalvarijos kraštą kaupimui, tvarkymui ir sklaidai. Kalvarijos krašto istoriją, jo savitumus, šių dienų įvykius atspindinčios informacijos rinkimas, saugojimas ir pateikimas vartotojams yra viena iš prioritetinių bibliotekos veiklų. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose kaupiamas kraštotyros dokumentų fondas, pildomos kraštotyros kartotekos, atsakoma į vartotojų užklauskas, susijusias su krašto istorija, visuomenės ir kultūros raida, bendruomenės gyvenimu. Vykdomas dokumentų skaitmeninimas ir sklaida elektroninėje erdvėje. Rengiamos parodos, susitikimai su kraštiečiais ir kt. renginiai.

Bibliotekų kraštotyros fonduose sukaupta 1984 fiz. vnt. dokumentų. Kalendoriniais metais kraštotyros fondas papildytas 103 fiz. vnt. (žiūrėti 19 lentelę). Kraštotyros fonduose sukaupta informacija naudojasi bibliotekų vartotojai, besidomintys Kalvarijos kraštu, moksleiviai, rašydami referatus, žurnalistai – rengdami straipsnius apie žymius kraštiečius, bibliotekininkai – atsakydami į įvairias užklausas.

18 lentelė. Kraštotyros fondas

Bibliotekos	Kraštotyros fondo dydis (fiz. vnt.)	
	2018 m. kraštotyros fondas papildytas (fiz. vnt.)	Kraštotyros fondo dydis (fiz. vnt.) 2019 m. pradžiai yra
Viešoji biblioteka	41	881
Aistiškiai	4	81
Akmenynai	12	128
Brukai	6	100
Jungėnai	5	105
Jusevičiai	4	124
Liubavas	8	118
Menkupiai	6	71
Radiškės	4	106
Salaperaugis	6	89
Sangrūda	7	181
Iš viso SVB sistemoje:	103	1984

Kraštotyros renginiai

2018 m. garbioms datoms, iškilių asmenybių, kraštiečių jubiliejams paminėti viešojoje bibliotekoje ir filialuose parengtos parodos: „Sausio 13-oji tautos atmintyje“, „Atkurta Lietuvos valstybei – 100“, „Jiems plazda Vasario 16-osios vėliavos“, skirta Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos signataro, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio ginkluotojų pajėgų vado Adolfo Ramanausko-Vanago 100-ioms gimimo metinėms paminėti, „Petras Klimas – nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrėjas“, „Išėjęs į dangaus erdves po kruopelę išdalinęs meilę“, skirta kraštiečio kunigo Prano Gavėno 100-osioms gimimo metinėms paminėti (Brukų filiale), „Kalvarijos krašto istorija“ (Radiškės filiale).

Minint Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio ir Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinės grupės 30-metį

viešojoje bibliotekoje parengta literatūrinė paroda „Laisvės pavasario šviesą saugokim širdimis!“. Paroda parengta Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinės grupės tarybos nario, 1996-2000 m. kadencijos LR Seimo nario Sigitto Slavicko Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai dovanotų dokumentų bei kitų Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinės grupės narių turimų fotografijų, dokumentų, pristatančių sąjūdininkų veiklą Lietuvos atgimimo laikotarpiu pagrindu. Paroda pristatyta susitikimo su Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinės grupės nariais metu.

29 paveikslėlis. Literatūrinė paroda, skirta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinės grupės 30-mečiui

Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės „Kartu mes kuriame ateitį“ metu viešojoje bibliotekoje buvo eksponuojama liubaviškio Vlado Stepšio fotografijų paroda „Mano tėviškės grožio atspindžiai“, atskleidžianti Liubavo miestelio ir apylinkių grožį.

30 paveikslėlis. Liubaviškio Vlado Stepšio fotografijų paroda

31 paveikslėlis. Vasario 16-osios klubo pirmininkas Remigijus Gulbinas

Kovo 3 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje rinkosi visi, besidomintys savo krašto istorija, pagerbti Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signataro, teisininko, istoriko, publicisto, diplomato Petro Klimo (1891-1969) atminimo. Renginyje pranešimą apie Klimų šeimą, signatarą Petrą Klimą skaitė Petro Klimo vyriausio brolio Sergijaus vaikaitis, Vasario 16-osios klubo pirmininkas Remigijus Gulbinas. Apie Kušliškių kaimą, Klimų šeimos kilmę susirinkusiems papasakojo

istorikas, kraštotyrininkas Alvydas Totoris. Prisiminimais apie dėdę, krikšto tėtį Petrą Klimą pasidalino Petro Klimo žmonos sesers Barboros Mėginaitės-Lesauskienės vaikaitės, profesorės, habil. dr. Vaiva ir Vita Lesauskaitės. Gražiu ir prasmingu baigiamuoju akordu tapo Kalvarijos tremtinių dainų choro, vadovaujamo Edmanto Rėkaus, atliekami kūriniai. Renginyje dalyvavo Kalvarijos savivaldybės meras Vincas Plikaitis, LR Seimo narys Kęstutis Mažeika, kuris gerbiamam istorikui Alvydui Totoriui įteikė padėkos raštą už meilę Kalvarijos kraštui, istorijos puoselėjimą ir sklaidą. Po renginio kalvarijiečiai ir svečiai nuvyko į Petro Klimo tėviškę Kušliškių kaime, padėjo gėlių, uždegė žvakes, tylos minute pagerbė signataro atminimą.

<https://suduvosgidas.lt/buvo-pagerbtas-nepriklausomos-lietuvas-valstybes-kurejas-petras-klimas/>

32 paveikslėlis. Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signataro Petro Klimo tėviškėje, Kušliškių kaime

Balandžio 24 d., XVIII-osios Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės „Kartu mes kuriame ateitį“ metu, Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos vardo bažnyčioje vyko renginys „Mylėję Dievą ir Tėvynę“, skirtas kraštiečių, vyskupo Vincento Brizgio 115-osioms ir kunigo, saleziečio Prano Gavėno 100-osioms, gimimo metinėms paminėti. Susirinkusiuosius pasveikino Kalvarijos parapijos klebonas Algirdas Žukauskas. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos

33 paveikslėlis. Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos vardo parapijos klebonas Algirdas Žukauskas

darbuotojos Nijolė Skroblienė ir Sigita Palionienė skaitė ištraukas iš vyskupo Vincento Brizgio knygos „Žmogus realiame gyvenime“ bei kunigo Prano Gavėno „Sekmadienio pašnekesių“. Prisiminimais apie kunigą Praną Gavėną dalinosi artimas dvasininko pagalbininkas, saleziečių bendradarbis Alfonsas Vitkauskas. Kalvarijiečių širdis virpino vargonininkės Danutės Baršukaitienės atliekami sakralinės muzikos kūriniai.

Balandžio 25 d., Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu, Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje istorikas, kraštotyrininkas Alvydas Totoris skaitė paskaitą „Kalvarijos ištakų paieškant“. Gerbiamas Alvydas Totoris kėlė Kalvarijos atsiradimo prielaidas, aiškino Kalvarijos pavadinimo kilmę, pasakojimą gausiai iliustruodamas archyviniais dokumentais.

35 paveikslėlis. Istorikas Alvydas Totoris

Birželio 1 d. Kalvarijos savivaldybės tarybos posėdžių salėje vyko šventinis Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio 30-mečio minėjimas, į kurį rinkosi Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinės grupės nariai. Susirinkusiuosius su Lietuvai viena svarbiausių istorijos datų – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio įkūrimo trisdešimtosiomis metinėmis – pasveikino bei apdovanojimus ir padėkas Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinės grupės nariams įteikė Kalvarijos savivaldybės meras Vincas Plikaitis. Istorikas Alvydas Totoris šventės dalyviams priminė Sąjūdžio ištakas Kalvarijoje. Į Sąjūdžio laikus susirinkusiuosius gražino, apie žmonių nuotaikas prieš Sąjūdžio užgimimą kalbėjęs, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo dalyvis Evaldas Ulevičius. Ina Ona Slavickienė dalinosi prisiminimais apie vieną Sąjūdžio kūrėjų Sigita Slavicką. Rašytojas Edmundas Venslova skaitė neramiu, bet vilties kupinu metu parašytas eiles. Kalvarijos savivaldybės tarybos narys Jonas Kazys Dzirmeika pasidalino paminklo Lietuvei Motinai ir Laisvės paminklo pastatymo ir atstatymo istorijomis. Lietuvos laisvės kovų dalyvis Bronislovas Jungaitis pasakojo apie Kalvarijos krašte žuvusių partizanų atminimo įamžinimą. Šventiniame minėjime skambėjo Kalvarijos meno mokyklos kanklių ansamblio, vadovaujamo Reginos Mačiulskienės, atliekami kūriniai.

Jungėnų ir Jusevičių kaimo filialuose surengtos viktorinos „Ką mes žinome apie Jungėnus“ ir „Ką mes žinome apie savo gimtąjį kaimą – Jusevičius“, kuriose jaunieji bibliotekos lankytojai galėjo pasitikrinti ir pagilinti žinias apie gimtąjį kraštą.

36 paveikslėlis. Viktorinos „Ką mes žinome apie Jungėnus“ metu

Jusevičių filialo bibliotekininkė Zita Paulevičienė prisidėjo prie rugpjūčio mėnesį vykusios tradicinės kraštiečių šventės „Po žvaigždėtu rugpjūčio dangum“ organizavimo. Renginio metu įteiktos padėkos aktyviausiems bibliotekos lankytojams, daugiausiai knygų perskaičiusiems skaitytojams.

Minint Vasario 16-ąją, Sangrūdės filialo bibliotekininkė Margarita Žardeckienė, kartu su Sangrūdės šeimos globos namų auklėtiniais, aplankė Sangrūdės kaimo kapinėse palaidotų Lietuvos nepriklausomybės kovų savanorių kapus, uždegė žvakeles, pagerbė jų atminimą.

37 paveikslėlis. Bibliotekininkė Margarita Žardeckienė ir jaunieji kraštotyrininkai prie Lietuvos nepriklausomybės kovų savanorio Juozo Budzeikos kapo Sangrūdės kapinėse

2018 m. pagal parengtą projektą „**Kiekvienos tautos kultūros paveldas yra visų tautų paveldas**“ gegužės 9 d. organizuotas renginys Europos dieni paminėti. Šią dieną biblioteka skyrė savo krašto kultūros paveldo pažinimui, gyventojų aktyvinimui jį naujai atrasti ir puoselėti. Renginys prasidėjo pažintine ekskursija „**Žydų pėdsakai Kalvarijoje**“. Jos metu istorikas, kraštotyrininkas Alvydas Totoris gausų būrį savo krašto istorijos mylėtojų, vedė Kalvarijos miesto Laisvės gatve (o ji – seniausia ir pagrindinė gatvė mieste), pasakojo kiekvieno namo istorijas, kartu supažindindamas ir su miestelio praeitimi. Ekskursijos paskutinė „stotelė“ – Kalvarijos sinagogų kompleksas, kur pažintis su miestelio istorija tęsėsi pristatant senose fotografijose užfiksuotus architektūrinius objektus. Sinagogos viduje visų šventės dalyvių laukė choro „Sonantem“ koncertas, kurio metu buvo atliekamos giesmės hebrajų kalba. Neįprastoje aplinkoje nuostabiai atliekami kūriniai sužavėjo ir užbūrė susirinkusius.

38 paveikslėlis. Pažintinės ekskursijos „Žydų pėdsakai Kalvarijoje“ fragmentas

Pasibaigus koncertui šventės šurmulyks persikėlė į sinagogų kiemėlį. Čia Kalvarijos gimnazijos moksleiviai organizavo viktoriną, kurios metu, čia pat, sudarytos komandos varžėsi tarpusavyje: pasitikrino savo žinias apie Europos Sąjungą, Europos kultūros paveldą. Renginyje dalyvavo Lietuvos žydų bendruomenės paveldosaugininkas Martynas Užpelkis ir Lietuvos žydų bendruomenės vykdytysis direktorius Renaldas Vaisbrodas. Jie pasidžiaugė, kad tokioje unikaliajame vietoje, sinagogoje, vyksta renginiai, neleidžiantys pamiršti istorijos, padedantys susipažinti su krašto paveldu.

39 paveikslėlis. Viktorinos metu prie žieminės sinagogos

Liepos 6-ąją, minint Karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, jau šeštą kartą sangrūdiečiai sutiko tarptautinio žygio dalyvius, kurių tikslas – Lietuvos himno giedojimas prie Punsko lietuvių kultūros centro Lenkijoje. Ataskaitiniais metais žygeivių sutikimas buvo šiek tiek kitoks. Jie ne tik pailsėjo, bet ir turėjo galimybę pademonstruoti savo išmintį protmūšyje, kurį paruošė ir, kartu su Sangrūdos laisvalaikio salės darbuotoja Angele Bapkauskiene, pravedė filialo bibliotekininkė Margarita Žardeckienė.

Minint Lietuvos valstybingumo šimtmetį, buvo svarstoma, kaip įamžinti šią sukaktį Sangrūdos seniūnijoje. Sangrūdos kaimo bendruomenės pirmininkė Vaida Skuolienė ir seniūnė Ingrida Stankevičienė pritarė bibliotekininkės Margaritos Žardeckienės pasiūlytai idėjai, įamžinti išnykusių kaimų atminimą, pastatant stogastulpius. Rugpjūčio mėnesį, Sangrūdos krašto šventės metu, skverelis prie seniūnijos pastato pasipuošė trimis stogastulpiais. Bibliotekininkė prisidėjo rinkdama informaciją ir faktus apie išnykusius kaimus, ieškojo kontaktų su buvusiais šių kaimų gyventojais.

40 paveikslėlis. Stogastulpiai, išnykusiems kaimams atminti, skverelyje prie Sangrūdos seniūnijos pastato

41 paveikslėlis. Knyga „Kalvarijos krašto kryžiai, koplytstulpiai, stogastulpiai ir koplytėlės“

2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo vykdoma ir leidybinė veikla. Parengus projektą „Kryždirbystės tradicijos Kalvarijos krašte“, gautas finansavimas iš Kalvarijos savivaldybės etninės kultūros plėtros 2015-2018 m. programos, knygos „Kalvarijos krašto kryžiai, koplytstulpiai, stogastulpiai ir koplytėlės“ antrajam, papildytam leidimui. Ruošiant medžiagą šiai knygai, Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Asta Jankeliūnienė

bei Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Sigita Palionienė dalyvavo ekspedicijose Akmenynų, Jungėnų, Juodelių, Juodųjų Šaltinių, Liubavo, Menkupių, Santakos, Tabarų, Trakėnų apylinkėse, kurių metu užfiksavo, surinko medžiagą apie Kalvarijos krašto mažosios architektūros objektus: kryžius, koplytėles, stogastulpius, koplytstulpius, skulptūras. Kraštotyrinės medžiagos rinkime aktyviai dalyvavo visi Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos filialų darbuotojai.

42 paveikslėlis. Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Asta Jankeliūnienė ekspedicijos metu

Internetas

Kiekvienam Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojui yra įsteigta kompiuterizuota darbo vieta su prieiga prie interneto. Lankytojai gali naudotis interneto skaitykle, laikydamiesi nustatytų naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklių. Interneto paslauga yra nemokama.

Nemokantiems naudotis kompiuteriu ar internetu, rengiami mokymai arba teikiamos konsultacijos. 2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje apmokyti 173 gyventojai (51 val.), filialuose – 34 gyventojai (132 val.). Kituose Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vykusiuose mokomuosiuose bei edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo 194 gyventojai (38 val.), filialuose – 121 gyventojas (31 val.). Ataskaitiniais metais viešojoje bibliotekoje gyventojams suteiktos 529 (54 val.) skaitmeninio raštingumo konsultacijos, filialuose – 1366 (166 val.). Iš viso 2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje apmokyti ir konsultuoti 896 (143 val.) gyventojai, filialuose – 1521 (329 val.).

Bibliotekos vartotojai turėjo galimybę naudotis laisvai prieinamomis ir prenumeruojamomis duomenų bazėmis <http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/index.php/katalogai-ir-db>: EBSCO Publishing (8 duomenų bazių paketas) <http://search.ebscohost.com>, Naxos Music Library (klasikinės muzikos) <http://kalvarijosvb.naxosmusiclibrary.com>, Infolex – lietuviška teisinės informacijos duomenų baza <http://www.infolex.lt>. 2018 m. Infolex duomenų bazėje atliktos 1287 operacijos.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka suteikė savo skaitytojams galimybę nemokamai naudotis „Vyturio“ skaitmeninių knygų biblioteka www.vyturys.lt, kurioje galima pasirinkti elektronines knygas, mokyklai ir laisvalaikiui, iš beveik 500 knygų. „Vyturio“ skaitmeninių knygų biblioteka naudojami 31 Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų vartotojas.

Bendras Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų interneto seansų skaičius 2018 m. buvo 13885, atsiųstųjų įrašų skaičius – 15960, virtualių apsilankymų skaičius – 1316.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų lankytojai 2018 m. turėjo galimybę stebėti 12 tiesioginių internetinių transliacijų iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mini studijos: „Parama asbestinių stogų dangos keitimui“, „Era po tiesos: kaip veikia dezinformacija viešojoje terpėje“, „Era po tiesos: skirtingos dezinformacijos taktikos (konkretūs pavyzdžiai), kaip tai veikia“, „Gatvės muzikos dienos informacija jos koordinatoriams“, „2017 metų gyventojų pajamų deklaravimas elektroniniu būdu“, „Ūkininke, turi klausimų apie išmokas už deklaruotus plotus?“, „Netikros naujienos ir jų sklaida“, „Kiekvienas turime teisę į asmens duomenų apsaugą“, „Skaitmeninio turinio naudojimo teisių ženklavimas“, „Parama verslo pradžiai kaime“, „Saugus bendravimas internete ir nusikaltimai viešojoje erdvėje“, „Tarpautiniai tarpinstituciniai dialogai tarp Lietuvos ir Graikijos“.

2018 m. lapkričio 5-9 d. projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ partnerė Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka paskelbė teminę akciją „Senjorų dienos internete 2018“, kuri bibliotekos lankytojams suteikė galimybę stebėti tiesiogines interneto transliacijas ir jų įrašus svetainėje www.prisijungusi.lt arba Nacionalinės bibliotekos „Youtube“ kanalu. „Senjorų dienose“ buvo aptariamoms tokios temos, kaip: „E. Sveikata“, „Laisvalaikio informacija internete“, „E. pirkiniai ir e. paslaugos“, „E. saugumas“, „Bendravimas internetu“.

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Kalvarijos TAU Informacinių technologijų fakulteto studentai buvo mokomi skaitmeninio raštingumo. Mokymus vedė Informacijos ir kraštotyros skyriaus bibliotekininkė Loreta Grabauskaitė.

Vasario 6 d. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka prisijungė prie iniciatyvos „Saugesnio interneto diena 2018. Junkis, kurk ir dalinkis atsakingai: geresnis internetas prasideda nuo tavęs!“, skatindama savo bendruomenę naudotis internetu saugiai ir atsakingai.

Vasario 7 d. Kalvarijos savivaldybės viešojame bibliotekoje vyko susitikimas su Kalvarijos gimnazijos moksleiviais. Jaunieji Europos parlamento ambasadoriai papildė Europos Sąjungos lentyną naujais informaciniais leidiniais bei surengė, bibliotekos darbuotojams, viktoriną apie Europos Sąjungą.

43 paveikslėlis. Jaunieji Europos parlamento ambasadoriai su bibliotekos darbuotojais

Spalio 25 d. Kalvarijos savivaldybės viešojame bibliotekoje vyko „Vokiečių kalbos pamoka kitaip“. Drauge su Kalvarijos gimnazijos 5-8 kl. moksleiviais prisijungėme prie visoje Lietuvoje, spalio 22-28 d., švenčiamų Vokiečių kalbos dienų „Ö kaip vokiškai?“. Vokiečių kalbos mokytoja metodininkė Zina Jarimavičienė bibliotekoje pravedė vokiečių kalbos pamoką. Moksleiviai ne tik skaitė greitakalbes, bet ir dainavo specialiai Vokiečių kalbos dienai sukurtą grupės SKAMP himną „Ja, ich kann“.

44 paveikslėlis. Vokiečių kalbos pamokos dalyviai

METODINĖ VEIKLA

Pagrindinės metodinės veiklos darbo formos: įvairūs mokymai, išvykos, seminarai, pasitarimai, konsultacijos, instruktažai, profesinės literatūros apžvalgos ne daug skyrėsi nuo praeitų ataskaitinių metų. Spartesni buvo tempai ir trumpesnis laikas pasiekti norimiems rezultatams.

Vienas iš strateginių bibliotekos tikslų – skatinti vartotojus lankytis joje, naudotis fondais ir teikiamomis paslaugomis. Išsiaiškinti, kaip vartotojai vertina paslaugas, teikiamas Kalvarijos savivaldybės viešojame bibliotekoje ir jos filialuose ir buvo pagrindinis apklausos, vykdytos 2018 m. pradžioje tikslas. Rezultatai leido įvertinti esamą situaciją, numatyti veiklos tobulinimo gaires: nuolat atsižvelgti į skaitytojų poreikius, siekti, kad biblioteka būtų vertinama ne tik kaip įvairių leidinių saugojimo ir išdavimo vieta, bet ir kaip patraukli, patogi erdvė mokslui, saviraiškai, bendravimui, rekreacijai.

Ataskaitiniais metais į filialus išvykta 16 kartų. Apsilankymų metu darbuotojai konsultuoti dėl IT naudojimo, organizuotų renginių apskaitos, kraštotyros darbo, pirminių apskaitos dokumentų pildymo.

2018 m. buvo organizuoti 6 darbuotojų susirinkimai, kuriuose diskutuota aktualiais profesinės veiklos klausimais, apžvelgtos ir analizuotos statistinės ir tekstinės viešosios bibliotekos ir filialų veiklos ataskaitos, planai, susipažinta su bibliotekininkystės ir kitomis aktualijomis, diskutuota dėl filialų socialinio tinklo facebook ir veiklos viešinimo jame, parengtos ir pristatytos profesinės literatūros bibliografinės apžvalgos.

Ataskaitiniais metais bibliotekininkų skaitmeninio raštingumo kompetencijų ugdymui darbuotojų susirinkimuose buvo vedami įvairūs mokymai.

2018 m. vasario 7 d. vykusiame Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojų susirinkime bibliotekininkė Loreta Grabauskaitė bibliotekininkus supažindino su „EBSCO Publishing“, „Naxos Music Library“, „Infolex“ duomenų bazėmis ir „Vyturio“ skaitmeninių knygų biblioteka.

2018 m. kovo 1, 2, 7, 8, 14, 15 d. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Sigita Palionienė ir bibliotekininkė Loreta Grabauskaitė bibliotekininkams vedė mokymus „Problemų sprendimas pasitelkiant IT technologijas“.

Pasitarimuose buvo dalinamasi informacija ir idėjomis, išgirstomis mokymuose, konferencijose, seminaruose. Ataskaitiniais metais darbuotojai dalyvavo dviejose dalykinėse išvykose.

2018 m. biblioteka pasirašė bendradarbiavimo sutartį su asociacija „Langas į ateitį“ dėl projekto „Prisijungusi Lietuva“ įgyvendinimo. Projekto vykdymo metu bus siekiama skatinti gyventojus įgyti reikalingų įgūdžių įvairiapusiškai, saugiai, ir atsakingai naudotis internetu, informuoti visuomenę apie informacinių ryšių ir technologijų teikiamas galimybes. Projekto trukmė nuo 2018 m. iki 2021 m. kovo mėnesio. Ataskaitiniais metais biblioteka pradėjo bendradarbiauti ir kitame projekte – tai „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“. Projektu siekiama plėtoti ir atnaujinti viešos prieigos kompiuterių ir interneto infrastruktūrą viešosiose bibliotekose, sudarant sąlygas gyventojams dalyvauti skaitmeninių kompetencijų ugdymo ir vietos skaitmeninio turinio kūrimo bei kitose skaitmeninės informacijos iniciatyvose.

Kiti ataskaitiniais metais viešosios bibliotekos įgyvendinti projektai: „Kryždirbystės tradicijos Kalvarijos krašte“ (surinkta ir susisteminta kraštotyros medžiaga, išleista knyga „Kalvarijos krašto kryžiai, koplytstulpiai, stogastulpiai, koplytėlės“), „Kiekvienos tautos kultūros paveldas yra visų tautų paveldas“ (organizuotas renginys Europos diena paminėti), „Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kalvarijos iniciatyvinei grupei – 30“ (organizuotas renginys, skirtas pagerbti Sąjūdžio iniciatyvinės grupės įkūrėjus).

PERSONALAS

2018 m. Kalvarijos savivaldybės bibliotekų sistemoje dirbo 18 profesionalių bibliotekininkų (viešojoje bibliotekoje – 8). Iš viso bibliotekų sistemoje darbuotojai užėmė 20,5 etatų. Nepilną darbo dieną dirbo 9 darbuotojai, iš jų – 6 filialų profesionalūs bibliotekininkai. Darbuotojų kaitos viešojoje bibliotekoje ir filialuose nėra.

Sparčiai kintantis bibliotekų ir jų darbuotojų vaidmuo, kvalifikacijai keliami reikalavimai stumia bibliotekų specialistus iš jų komforto zonos, kartu atveria jiems naujas galimybes, skatina įgyti naujas kompetencijas, ragina būti dinamiškais, kūrybiškais, smalsiais, aktyviais, versliais ir inovatyviais. Ataskaitiniais metais įvairiuose mokymuose (įskaitant nuotolinius mokymus), seminaruose kvalifikaciją kėlė visi profesionalūs bibliotekininkai. Aktualiausios mokymų temos: „Problemų sprendimas pasitelkiant IT technologijas“, „Inovatoriai ir ugdytojai bibliotekose“, „Saugesnis internetas“, „Skaitmeninės rinkodaros būdai ir galimybės skatinant elektroninių paslaugų ir išteklių naudojimą“, „Saugesnis internetas mokyklos bendruomenei“ ir kitos. Darbuotojai dalyvavo dalykinėse išvykose, konferencijose, buvo deleguoti į savivaldybėje ar regione veikiančių komisijų sudėtį. 2018 m. direktorė dalyvavo keliuose seminaruose, kurių temos susiję su asmens duomenų sauga, darbų sauga, personalo dokumentų tvarkymu ir pan.

KSVB veiklos efektyvumo

19 lentelė. Veiklos efektyvumo rodikliai

Bibliotekos pavadinimas	Vidutinis dienos lankomumas		Vidutinė dienos išduotis	
	Metai			
	2018	2017	2018	2017
Viešoji biblioteka	54	86	118	114
Vaikai	27	32	30	38
Aistiškiai	11	12	23	22
Akmenynai	10	10	23	23
Brukai	21	22	36	39
Jungėnai	27	37	50	70
Jusevičiai	41	40	66	64
Liubavas	22	23	38	40
Menkupiai	12	17	20	18
Radiškė	13	21	15	27
Salaperaugis	13	15	25	26
Sangrūda	21	22	43	44

FINANSAVIMAS

Materialinė bazė

Kalvarijos savivaldybės administracija 2018 m. pasirašė sutartį su viešąja įstaiga Centrine projektų valdymo agentūra projektui „**Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams**“ (projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-305-41-0002) įgyvendinti pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę „Modernizuoti savivaldybių kultūros infrastruktūrą“. **Projekto tikslas** - pagerinti Kalvarijos savivaldybės teritorijos gyventojų bibliotekinių ir informacinių aptarnavimą, padidinti teikiamų paslaugų įvairovę, taip išlaikant esamus bei skatinti papildomų lankytojų srautus. **Bendra projekto vertė 946 013 Eur**, finansuojama iš Europos regioninės plėtros fondo ir iš savivaldybės biudžeto. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje projektu bus išspręsta problema - nepakankamos patalpos kokybiškoms paslaugoms teikti. Bus modernizuojamos esamos patalpos ir praplečiamos

patalpos pastačius priestatą. Taip bus pagerintas Kalvarijos savivaldybės gyventojų bibliotekinis ir informacinis aptarnavimas, padidinta teikiamų paslaugų įvairovė, taip išlaikomi esami bei skatinami papildomi lankytojų srautai. Projektu bus siekiama modernaus Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos infrastruktūros kompleksiško atnaujinimo, pertvarkant pastato vidaus išdėstymą ir padidinant esamo pastato bendrąjį plotą. Bus modernizuota apie 600 kv. m. Projektą planuojama įgyvendinti iki 2019 m. gruodžio 31 d. Jo vykdymo laikotarpiu biblioteka persikėlė į patalpas, esančias Vilniaus g. 2 (bendras plotas 145 kv. m). Nuomos sutartis sudaryta su privačiu asmeniu.

Dauguma kaimo filialų įsikūrę suremontuotose, jaukiose patalpose. Menkupių filialo patalpų būklė prasta: reikalingas remontas, nauji baldai. Yra filialų (Brukų, Radiškės), kurių patalpos šildomos elektra. Jų apšildymo sąnaudos didesnės už centralizuotai šildomas bibliotekų patalpas.

2018 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir filialuose vartotojai naudojo 47 įrengtomis kompiuterinėmis darbo vietomis, darbuotojai – 19. Vartotojams tiesiogiai prieinamų 13 fotokopijavimo aparatų. Įranga, ypač filialuose pasenusi, dažnai remontuojama. Šeši pasenę, susidėvėję kompiuteriai ir keletas spausdintuvų nurašyti. Ataskaitiniais metais Viešosios bibliotekos vartotojams gauti 4 nauji kompiuteriai. 2019 m. įgyvendinus viešosios bibliotekos renovacijos ir Nacionalinės bibliotekos vykdomą projektą pasenusios kompiuterinės technikos turėtų nelikti.

Ataskaitiniais metais, panaikinus Mockų filialą, sumažėjo bendras filialų patalpų plotas iki 1082 kv. m., naudingas iki 998 kv. m. Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų fondai – atviri. Jie užima 1639 lentynų metrus: filialuose – 1161, viešojoje bibliotekoje – 478.

Bibliotekos lėšos ir išlaidos

2018 m. viešoji biblioteka ir filialai pagrindinei veiklai vykdyti gavo 246829 Eur. Biudžeto asignavimai sudarė 22500 Eur.

Bibliotekos dokumentams įsigyti ataskaitiniais metais išleisti 21092 Eur (2017 m. - 18498 Eur, 2016 m. – 18448 Eur). Iš jų - už 14830 Eur (Kultūros ministerijos lėšos) nupirkta knygų ir elektroninių dokumentų. Periodinių leidinių prenumeratai skirta 5762 Eur (savivaldybės biudžeto lėšos).

Prekėms ir paslaugoms ataskaitiniais metais išleisti 30 tūkst. Eur. Tai išlaidos komunalinėms, ryšių, kompiuterinės ir programinės įrangos palaikymo, kvalifikacijos ir komandiruočių, kanceliarinėms bei švaros prekėms apmokėti.

IŠVADOS

Problemos:

- Senstanti kompiuterinė technika ir būtinybė ją atnaujinti.
- Tikėtina, daugelį įsisenėjusių problemų (patalpų stoka, įvažiavimas neįgaliesiems, susidėvėjusios knygų fondo lentynos ir kt.) viešojoje bibliotekoje bus galima išspręsti įgyvendinus projektą „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams“.

- Svarbi dar viena problema – kai kurių kaimo filialų infrastruktūros neatitikimas bendruomenės poreikiams: nepakankamai atnaujinamas bibliotekų inventorių, nepalaikoma tinkama patalpų temperatūra šaltuoju metų laiku.

Laukiantys sprendimai:

- Viešosios bibliotekos skaitytojų aptarnavimo užtikrinimas laikinose patalpose ir kraustymosi į renovuotas patalpas laikotarpiu.
- Dalyvavimas dokumentų skaitmeninimo procese.
- Filialų infrastruktūros atnaujinimas.
- Verslo partnerių paieška.

Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemos 2018 metų tekstinės veiklos ataskaita parengta atsižvelgiant į skyrių ir filialų 2018 metų veiklos ataskaitas.

Direktorė

Laima Karpavičienė

Tel. (8 343) 21042

E.p.: biblioteka@kalvarijosvb.lt

Direktorės pavaduotoja

Nijolė Skroblienė

E.p.: komplektavima@kalvarijosvb.lt